

VERF!

een moderne klucht van
Luuk Hoedemaekers

OPGELET !

'Verf!' wordt net zoals 'Arme papa' in eigen beheer uitgegeven, en niet zoals het meeste werk van de auteur, bij ALMO. Wie dit stuk wil opvoeren, neemt dus eerst contact op met de auteur. Voor het beheer en de inning van al zijn auteursrechten is de auteur aangesloten bij SABAM. Dat betekent dat de gebruikelijke SABAM-procedure moet gevolgd worden: tijdig de 'aanvraag tot toelating theater en dans' bij SABAM indienen, of via Opendoek, voor groepen die bij deze organisatie zijn aangesloten.

Stappenplan om 'Verf!' op te voeren

Stap 1

Neem contact op met de auteur:

Luuk Hoedemaekers
Houbornstraat 9
3960 Bree
0479/61.93.10
luukhoedemaekers@gmail.com
www.luukhoedemaekers.be

Stap 2

De auteur stuurt je via e-mail de tekst van het stuk, een 'toestemming tot kopiëren' en een 'toestemming tot opvoeren'. De repetities kunnen beginnen.

Stap 3

Je vult het formulier 'toestemming tot opvoeren' verder aan (aantal opvoeringen, plaats van de opvoeringen) en stuurt het terug naar de auteur.

Stap 4

De auteur ondertekent deze 'toestemming tot opvoeren' en stuurt ze per post naar de verantwoordelijke van de groep. Daarmee heb je nu zijn persoonlijke toestemming en kunnen de opvoeringen bijna doorgaan, maar ...

Stap 5

... de **definitieve en rechtsgeldige toestemming** krijg je van SABAM, na het tijdig indienen van de 'aanvraag tot toelating theater en dans' bij SABAM in Brussel. Meer informatie hierover bij www.sabam.be. Groepen die aangesloten zijn bij Opendoek kunnen de aanvraag rechtstreeks via deze organisatie indienen. Meer informatie op www.opendoek-vzw.be.

Veel leesgenot met 'Verf!'

PERSONAGES

- Jan Vaneyck
 - ❖ Jan Vaneyck is een levensgenieter en kunstschilder, gespecialiseerd in (naakt)portretten. Zijn vrouw Dinah is lang geleden gestorven en hij heeft op dit moment geen partner.
- Annick Bergers
 - ❖ Annick is de nieuwe buurvrouw van Jan. Ze is pas met haar dochter Lien hier in het dorp komen wonen. Ze is verhuisd omdat ze aan een nieuw leven wou beginnen, een leven zonder mannen en zonder seks, nadat ze gemerkt had dat haar man haar bedroog (en hoe!).
- Lien Schaevers
 - ❖ Lien Schaevers is de 20-jarige dochter van Annick Bergers.
- Tante Hubertine
 - ❖ Tante Hubertine is de oudste zuster van de vader van Jan. Zij is 'Tante Nonneke'. Type dragonder. In het klooster waar ze abdis is, heet ze Mère Anne. Tante Nonneke spreekt een beetje archaïsch.
- Chris Michels-Schops
 - ❖ Chris Michels is de poetsvrouw van Jan en de moeder van Rikske Michels. Zij is weduwe.
- Rikske Michels
 - ❖ Rikske Michels is de zoon van Chris. Hij is politieagent.
- Ludo Wilders
 - ❖ Ludo Wilders, alias Jozef Debruyne, is een klant van Jan ... en nog veel meer.
- Marnica Croymans
 - ❖ Marnica Croymans is een voorbijganger.
- Fabienne de Filet de Saks
 - ❖ 'Madame' Fabienne de Filet de Saks is een ravissante bourgeoisdame. Zij is een klant van Jan.
- Eventueel enkele figuranten, helemaal op het einde

DECOR

Het decor stelt het schildersatelier annex kunstgalerij van portretschilder Jan Vaneyck voor. Centraal in de achterwand een groot raam, bijvoorbeeld tot op de grond. Daarachter een trottoir, zodat we de voorbijgangers en eventuele bezoekers ook daadwerkelijk zien passeren. Het atelier kan eventueel in een souterrain liggen, zodat alleen de onderbenen van de voorbijgangers zichtbaar zijn. Gordijnen kunnen het raam van de buitenwereld afsluiten. Voor het raam een aantal ezels met doeken. De afbeeldingen zijn niet zichtbaar voor het publiek, maar wel voor de voorbijgangers. In de achterwand, links van het raam een paravent, waar geportretteerden en modellen zich kunnen omkleden. In de achterwand rechts van het raam of aansluitend op het raam, een (winkel)deur met belletje waardoor bezoekers het atelier kunnen betreden. Midden in de linker zijwand een deur naar een toilet, vóór in de linker (of rechter)zijwand een deur (of gordijn) naar een trap die naar de woonvertrekken, die boven liggen, leidt. Naast de paravent staat een mand met was en over de paravent hangen nog enkele kledingstukken. Links of rechts in de zijwand eventueel ook nog een deur naar een kleine berging.

Verder op de scène: enkele ezels met onafgewerkte schilderijen, zeker een tafel met een heleboel verfpotten, borstels en ander schildersmateriaal, enkele stoelen en/of eenvoudige zeteltjes, een chaise longue voor liggende naaktmodellen, een paar zitbakken. Tegen de wanden hangen en staan ook nog schilderijen.

Uiteraard is deze beschrijving louter richtinggevend.

PLAATSBEPALING EN TAAL

Het verhaal speelt zich (in deze versie) in Limburg af, waar kunstschilder Jan Vaneyck woont. Annick Bergers en haar dochter Lien zijn wegens 'omstandigheden' vanuit West-Vlaanderen naar Limburg verhuisd. Ook Ludo Wilders is een West-Vlaming. Hij komt naar Limburg omdat hij veronderstelt dat niemand hem daar herkent.

Uiteraard zijn deze plaatsbepalingen louter richtinggevend en kunnen ze zonder meer vervangen worden zodat ze bijvoorbeeld beter aansluiten bij de plaats van opvoering. Het taalgebruik is niet altijd even stichtend en soms misschien wel wat regionalistisch. Aan groep en regisseur om deze anomalieën te vervangen door woorden en uitdrukkingen met meer 'couleur locale'. Schrappen in de tekst is uiteraard toegestaan.

INDELING VAN HET STUK

- Eerste bedrijf: een namiddag, in het voorjaar, ergens in een Limburgs stadje, in de kunstgalerij van Jan Vaneyck (de plaatsbepalingen kunnen uiteraard naar believen gewijzigd worden)
- Tweede bedrijf: diezelfde dag, enkele uren later, in de vooravond
- Derde bedrijf: onmiddellijk aansluitend op het tweede bedrijf

EERSTE BEDRIJF (op een namiddag, ergens in het voorjaar)

Jan staat in schildersoutfit en met palet en penseel bij een ezel met daarop het zo goed als afgewerkte naaktschilderij van een oudere vrouw. Annick staat met één hand op de klink van de buitendeur. Ze staat op het punt te vertrekken. Ze is kwaad en gaat nogal tekeer tegen Jan. Haar dochter Lien staat een beetje beschaamd naast haar.

ANNICK En zeg niet dat ik u niet verwittigd heb.

JAN *(met de handen radeloos ten hemel)* Maar mevrouw, ik maak geen pornografie, ik maak kunst.

ANNICK In mijn wereld vallen mannen die met hun ... hun *(vol afkeer)* sigaar in het middelpunt van de belangstelling willen staan en vrouwen die met hun bollenwinkel en met hun foef liggen te pronken niet onder kunst.

LIEN Moeder!

JAN *(terzijde)* Gelukkig leef ik niet in uw wereld.

ANNICK Dat heb ik niet gehoord.

JAN *(nonchalant)* Dan heb ik het ook niet gezegd.

ANNICK Het is niet voor niets dat er hier in het dorp al weken lang een vrouwenpotelaar rondloopt. Door hier naar die obsceniteiten te staan loeren in uw vitrine steken bij dat soort mensen allerlei vieze, smerige, zedeloze en zondige gedachten de kop op.

JAN Als het alleen maar gedachten zijn die de kop opsteken dan zal het zo erg wel niet zijn.

ANNICK Ja, spot er maar mee. Ik ben een redelijk mens, mijnheer Vaneyck, ik heb u drie keer gevraagd om die smeerlapperij uit uw etalage te verwijderen en evenveel keer heeft u geweigerd om naar mij te luisteren. Ik ga dus onmiddellijk naar de politie om een aanklacht tegen u in te dienen.

JAN Maar uw dochter kan godverdomme toch een omweg maken zodat ze hier niet voorbij hoeft te komen als ze gaat doppen.

ANNICK Mijn dochter heeft net zoveel recht als u en ik om zich op de openbare weg te begeven zonder daarom geconfronteerd te moeten worden met de perverse kliederijen van de zieke geest van de eerste de beste verver.

LIEN Moeder!

JAN *(lichtjes in zijn gat gebeten)* Ik ben geen verver, ik ben een schilder.

ANNICK Als u een schilder was, dan zou u dit soort wansmakelijke gedochten niet maken.

JAN Vrouwenlogica.

ANNICK En het gaat mij daarbij niet alleen om het zielenheil van Lien, het gaat mij ook om dat van mijzelf en om dat van de andere buurtbewoners.

JAN U kan nog altijd terug verhuizen.

ANNICK Ik ben pas verhuisd en ik verhuis niet opnieuw. Als er iemand gaat verhuizen, dan bent u dat, als u die obsceniteiten niet uit uw winkel haalt.

JAN *(weer in zijn gat gebeten)* Dit is geen winkel, dit is een atelier en een kunstgalerij. En daarbij, ik woon en werk hier al meer dan tien jaar en ik ben niet van plan me te laten weggagen door de eerste de beste verduurde vijg uit West-Vlaanderen.

ANNICK *(verontwaardigd)* Hoe durft u! En dat waar mijn kleine meisje bij is.

JAN Ze ziet er anders toch al redelijk volwassen uit. *(maakt met zijn handen twee grote borsten)*

ANNICK Smeerlap! *(tot Lien)* Kom, Lien! Jij zet hier in deze hoerderij nooit, maar dan ook nooit, ook nog maar één stap binnen, begrepen!

LIEN Ja, moeder.

ANNICK *(verlaat verontwaardigd de 'winkel', Lien maakt eerst nog een verontschuldigend gebaar naar Jan en volgt dan haar moeder; deze komt nog één keer terug)* U hoort nog van mij, mislukt stukske verver van mijn voeten.

JAN *(maakt zich nu ook kwaad)* Hoe minder, hoe liever.

ANNICK Oh! *(stampvoetend af)*

Ondertussen is Chris, de poetsvrouw, het atelier binnengekomen. Ze heeft een emmer, een dweil, een stofdoek en ander poetsgerief bij.

CHRIS Wat was dat allemaal?

JAN *(nog steeds ontdaan)* De plaatselijke afdeling van de Inquisitie. *(verduidelijkt als hij merkt dat Chris dat niet onmiddellijk begrijpt)* Annick Bergers, de buurvrouw, met haar kuiken. Katholieker dan de paus ... en waarschijnlijk droger dan een snee brood van de Colruyt die drie maanden in de Sahara heeft gelegen.

CHRIS Foei, mijnheer Vaneyck.

JAN Die dazel zei dat ze naar de politie ging omdat ik die 'pornografie' niet uit de etalage haal.

CHRIS Daar zou ik me voorlopig maar niet al te veel zorgen over maken, mijnheer. De politie heeft op dit moment wel wat anders te doen. Mijn Rikske zegt dat ze met heel de bureau al een hele tijd achter een vrouwentaster aanzitten die de vrouwen in de buurt lastig valt en hen in de billen en de borsten probeert te pitsen. Ze weten ondertussen hoe hij eruit ziet, maar ze hebben hem nog niet kunnen betrappen.

JAN Dat mens is getikt.

CHRIS Ze heeft heel wat meegemaakt, heb ik horen zeggen.

- JAN En dan? Iedereen heeft wel eens wat meegemaakt Dat is geen excuus. Hoe is het trouwens met Rikske? Woont hij nog steeds thuis?
- CHRIS Ja, hij heeft de ware nog niet gevonden, zegt hij.
- JAN Zeg hem maar dat hij beter ongetrouwd kan blijven dan het gevaar te lopen iemand als Annick Bergers tegen het lijf te lopen.
- CHRIS *(roddelend)* Mevrouw Bergers heeft op een middag, toen ze ziek terug kwam van haar werk, haar man 'betrap't'.
- JAN Dat gebeurt dagelijks.
- CHRIS Ja, maar toch niet poedelnaakt met drie andere poedelnaakte mannen terwijl ze met elkaars flieterke aan het spelen zijn. In de chauffagekelder.
- JAN *(barst in lachen uit; geïnteresseerd)* Is dat echt?
- CHRIS Het is een groot schandaal geweest in het dorp waar ze woonden. De schoenverkoper, de kapper, de cafébaas en de vrederechter, alle vier gerespecteerde Rotaryleden, in een standje waar zelfs Goedele Liekens rood van zou worden tot achter haar oren.
- JAN Was haar man schoenmaker?
- CHRIS Nee, de vrederechter. Annick is toen onmiddellijk vertrokken met haar dochttertje, daar hoef ik zeker geen tekeningetje bij te maken. Ze schaamde zich kapot. Ze woonden in een klein katholiek dorpje ergens in West-Vlaanderen. Zij en haar man stonden daar in hoog aanzien, ja, wat wilt u, een vrederechter. En zij was een steunpilaar van de katholieke jeugdbeweging en van alle katholieke vrouwenverenigingen. Het is daarom dat ze naar Limburg verhuisd is.
- JAN Ze had beter eerst een foto genomen van dat ingewikkeld standje, dan had ik daar een mooi schilderij van kunnen maken voor in de etalage.
- CHRIS Maar mijnheer Vaneyck toch!
- JAN *(spottend)* De vier mannen zijn waarschijnlijk gaan samenwonen en mijnheer de vrederechter heeft Annick het hoederecht over hun dochter gegeven.
- CHRIS U mag daar niet mee spotten, mijnheer. Ze heeft het al moeilijk genoeg. Begrijpt u nu dat ze moeite heeft met uw ... euh ... met uw werk en dat ze haar dochter probeert te beschermen. Ik denk dat ze nu vooral liefde en begrip nodig heeft.
- JAN Zo te horen denk ik dat ze vooral een goede veeg nodig heeft.
- CHRIS *(verontwaardigd)* Mijnheer Vaneyck!
- JAN 't Is toch waar. Is dat nu een reden om mijn kunst als smeerlapperij en perverse kliederijen te bestempelen.
- CHRIS Tja.
- JAN Ach, waar maak ik me eigenlijk druk om. Madame Bergers kan mij aan mijn reet roesten. Binnen een paar jaar zit ik in Firenze.

CHRIS *(verwonderd)* Oh, dat is nieuw.

JAN Ja, dat is altijd al een droom van mij geweest, wonen en werken in Firenze, de bakermat van de Renaissance, daar waar Botticelli, Raffaël, Uccello en Michelangelo gewoond en gewerkt hebben. Wandelen over de Ponte Vecchio, een koffietje drinken op de Piazza della Signoria, tot rust komen in de Santa Maria del Fiore ... *(terug in de realiteit)* Er is trouwens niets wat me hier houdt, Chris.

CHRIS Ik wist niet dat het beroep van portretschilder zo lucratief was.

JAN Dat is het eigenlijk ook niet. Maar gelukkig heb ik nu nog wel een paar heel mooie opdrachten in mijn agenda staan en ... *(geheimzinnig)* wie weet, misschien ga ik binnenkort wel alleen nog maar voor de Kerk werken.

CHRIS U meent het?

JAN Tante Nonneke heeft een opdracht voor mij. Ze wil dat ik haar portretteer en als dat goed afloopt en die mannen die het daar in de Kerk voor het zeggen hebben kennen mijn naam, dan zullen de opdrachten blijven binnenstromen en zit ik gebeiteld. Geld hebben ze daar toch genoeg.

CHRIS *(nieuwsgierig)* Heeft u een Tante Nonneke?

JAN Ja, tante Hubertine, de oudste zuster van mijn vader zaliger. Ze is sinds kort abdis van de Ursulinen in Maaseik. Daar heet ze nu Mère Anne.

CHRIS Oh, wat spannend. Vertel.

JAN Er valt niet veel te vertellen. Ik heb haar, denk ik, één keer gezien, toen ik nog een klein manneke was. Ik herinner me haar alleen als een lief oud besje, te goed voor deze wereld. Toen al.

CHRIS En hoe komt ze nu zo plots bij u terecht?

JAN Van horen zeggen. Ik kreeg vorige week een brief van haar. *(diept een brief op)* Hier. *(leest)* 'Dierbare neef, zelfs in een klooster als het onze dringt af en toe wel eens iets binnen van de boze buitenwereld. Alzo is ons ter ore gekomen dat gij een bekend kunstschilder zijt geworden, gespecialiseerd in portretten ...

CHRIS *(leest over zijn schouder verder)* ... iets wat niemand in de familie ooit had durven verhoppen, zelfs uw ouders niet, want als jonge knaap waart gij nu niet bepaald een stichtend voorbeeld, en dan druk ik me nog heel voorzichtig uit, integendeel, want als er al iemand fier op u was, dan was het wel de Satan, de Koning der Duisternis, die gij met uw liederlijk, losbandig en zedeloos leven blijkbaar met veel overtuiging en plezier in uw armen hadt gesloten.'

JAN *(toch een beetje gegeneerd)* 't Is al lang goed. *(vouwt de brief dicht en bergt hem op)* Blijkbaar is het de gewoonte in haar orde dat iedere nieuwe abdis een portret van zichzelf mag laten maken en nu wil ze dat ik het hare schilder.

CHRIS Hopelijk krijgt ze geen attiqueske als ze hier al die 'pornografie' en 'perverse kliederijen' ziet. Het zou dan wel eens rap gedaan kunnen zijn met uw carrière als Kerkschilder in Firenze.

JAN Shit, ja, ik kan maar beter een goede indruk op haar maken. Ik heb die opdrachten echt nodig. Dit mag niet misgaan. *(bekijkt Chris)* Vind jij dat ik obsceniteiten maak, Chris?

CHRIS Van kunst heb ik geen verstand, mijnheer. Als ik die Jan Hoet zijn gezicht nog maar zie op TV, dan word ik al zo zenuwachtig als een nest puppies met ADHD.

JAN *(beetje kregelig)* Of je daar nu verstand van hebt of niet, je kan toch wel zeggen wat je mooi vindt. Wees nu eens eerlijk, Chris, vind je mijn werk mooi?

CHRIS *(ontwijkend)* Over smaak valt te twisten, mijnheer Vaneyck. Ik heb toch liever een fris lentelandschap in mijn living hangen.

JAN *(staat nu bij de ezel met het schilderij waaraan hij de laatste hand aan het leggen was; het is een portret van een oudere, naakte vrouw met een kapsel dat verdacht veel op dat van Fabiola lijkt)* Dan wil je dit zeker niet in huis hebben.

CHRIS Ik begrijp niet waarom de eerste de beste lelijke huisvrouw van wie de versheidsdatum al lang is overschreden per se in haar bloot oud vel en met haar doorregen muis op een schilderij meent te moeten staan.

JAN *(lacht)* Ze is wel niet de eerste de beste, Chris. Ze is een prinses van eerbiedwaardige oude adel. En ze betaalt gelukkig niet slecht.

CHRIS Dat moet ook wel. Het zal niet meegevallen zijn om al die rimpels zo natuurgetrouw mogelijk te schilderen en dat zonder er één te vergeten.

JAN *(grijnst)* Ik word juist goed betaald om er af en toe wel één te vergeten.

CHRIS Hoe gaat u het schilderij heten?

JAN Zij wil het 'De Onbevleete Maagd van Laken' noemen.

CHRIS 'De Onbevleete Maagd van Laken'? En, is ze dat echt?

JAN *(onnozel)* Wat? Van Laken?

CHRIS *(trapt erin)* Nee, maagd natuurlijk.

JAN Natuurlijk niet. ... 't Is te zeggen, ik hoop toch voor haar van niet.

Ondertussen is Tante Nonneke aan het raam verschenen zonder dat Jan of Chris dit gezien hebben.

CHRIS *(bekijkt het schilderij met een scheef oog)* U had de verf misschien beter rechtstreeks op haar gezicht gesmeerd.

JAN Zeg haar dat toch maar niet als ze het schilderij komt halen.

CHRIS Als haar borsten nog meer gaan doorhangen, dan moet u er binnenkort vanonder nog een stuk doek aan vast naaien.

JAN *(niet kwaad)* Zou jij niet beter verder gaan met poetsen in plaats van mijn 'kliederijen' te bekritisieren. Trouwens, je moet mijn vuile was nog naar het wassalon brengen.

CHRIS Natuurlijk, mijnheer. Wanneer komt uw Tante Nonneke eigenlijk naar hier?

JAN Morgenmiddag. *(neemt opnieuw de brief en leest)* 'Beste neef, zonder tegenbericht zult gij mij den 25^e van deze maand van het jaar Onzes Heeren 2009 zien verschijnen.'

CHRIS De 25^e? Dat is vandaag.

JAN Hoe?

CHRIS We zijn vandaag al de 25^e.

JAN Shit! Ik dacht dat we de 24^e waren. Laat ons dan maar vlug wat opruimen vooraleer het te laat is.

Maar helaas voor Jan, het is al te laat. Want de 'winkeldeur' gaat open en daar staat Tante Nonneke, gepakt en gezakt met twee koffers. De koffers zijn zwaar, maar worden door Tante Nonneke met sprekend gemak getorst. Tante Nonneke lijkt niet onmiddellijk op datgene wat men zich voorstelt bij een 'lief oud besje dat te goed is voor deze wereld', integendeel.

TN *(Jan van kop tot teen beijkend)* Gij zijt zeker mijn neefke. *(geeft hem een vriendschappelijk klopje op de schouder; Jan wankelt)* Hoe is het? Ik wist niet dat gij zo een schrale schijter waart. Ge zoudt wat meer spek mogen eten, uw ribben plakken aan uw lijf.

JAN *(van zijn melk)* Dag tante Hubertine.

TN *(bevelend)* Gij moogt Mère Anne zeggen, jongen, dat doen ze allemaal. Tante Hubertine is verleden tijd.

JAN Goed, tante ... *(vernietigende blik van TN; Jan slikt even)* ... Mère Anne.

TN *(kijkt om zich heen)* Ik zie hier veel smeerlapperij, jongen.

JAN *(in zichzelf)* Oh nee, niet nog eens.

TN *(scherp)* Wat was dat?

JAN Niets, ta... Mère Anne.

TN Als ik geweten had dat gij een seksschilder waart, dan was ik zeker niet naar hier gekomen om mij te laten portretteren.

JAN Maar ik ben helemaal geen seksschilder, Mère Anne.

TN *(rukt met brute kracht een naaktportret van een vrouw met een weelderige bos schaamhaar van de muur)* Oh nee? En wat is dit dan? *(sarcastisch)* De pruik van Ignace Crombé? Of het patattenveld van boerin Van Paemel? *(TN slaat het schilderij stuk op haar knie)*

JAN *(schreeuwt het uit van ontzetting)* Nee!!!!

TN *(onverstoorbaar)* Nee? *(rukt een ander schilderij van de muur)*

JAN *(probeert haar wanhopig tegen te houden)* Niet doen!

TN Als gij voor de Kerk wilt werken, jongen, dan moet gij goed begrijpen dat wij dit soort vulgariteiten maar matig kunnen appreciëren. De onzedelijkheid in woord, beeld en geschrift is een verschrikkelijke kanker die aan het volkswelzijn knaagt. *(maakt aanstalten om ook dit schilderij stuk te slaan)*

JAN *(in paniek)* Stop! Niet doen! ... Ze ... ze zijn niet van mij!

TN Nee?

JAN *(in paniek)* Nee, ze zijn ... ze zijn ...

CHRIS *(komt hem ter hulp)* Ze zijn van mij.

JAN Wat? *(herpakt zich, opgelucht)* Ja, ze zijn van haar.

CHRIS Ik ben ... euh ook kunstschilder.

JAN *(snel)* En zij heeft mijn galerij afgehuurd om hier een kleine overzichtstentoonstelling van haar werk te geven en we waren pas begonnen met de voorbereidingen daarvan.

TN Ah, zit dat zo.

JAN *(terwijl hij haar het schilderij voorzichtig uit de handen neemt)* Ja, zo zit dat. *(wijst beschuldigend naar Chris)* Zij is de seksschilder.

TN *(met minachtende blik naar Chris)* Zo ziet ze er ook uit.

JAN Ik doe alleen maar ... euh ... proper werk ... ta ... Mère Anne. Zedig. Gekleed.

TN *(geeft Jan een kneepje in de wang)* Ik wist wel dat gij een brave jongen geworden waart en dat gij uw verdorven verleden ver achter u hebt gelaten.

JAN *(bevoelt zijn wang met een pijnlijke grimas)* Merci, Mère Anne.

TN Prijs u maar gelukkig, neef, want ik was bijna terug vertrokken. Maar nu kan ik hier met een gerust hart blijven logeren.

JAN *(niet erg gelukkig)* Wablief?

TN Gij zijt dat idee precies niet erg genegen.

JAN *(herpakt zich)* Toch wel, Mère Anne, toch wel. U bent ... *(slikt)* ... hartelijk welkom. Ik zal de logeerkamer in orde brengen.

TN *(scherp)* Dat hadt gij al lang gedaan moeten hebben. Gij hadt toch zeker niet gedacht dat ik op hotel zou gaan gedurende de tijd dat gij aan mijn speciaal portret zoudt gaan werken.

JAN 'Speciaal' portret?

TN Eigenlijk 'portretten'.

JAN *(lichtjes in paniek)* 'Portretten'?

TN Ik had voor mezelf een klein triptiekske in gedachten ...

CHRIS *(terzijde)* Een mens kan maar beter bescheiden blijven.

TN *(bekijkt Chris vuil maar gaat onverstoorbaar verder)* ... met mezelf in de rol van ... *(big smile)* de drie aartsvaders.

JAN Darth Vader?

TN *(scherp)* De drie aartsvaders.

JAN *(stilletjes tot Chris)* De wie?

CHRIS Abraham, Isaak en Jacobus, de drie stamvaders van het joods en van het christelijk geloof.

TN *(wendt zich naar Chris)* Het doet me plezier dat een seksschilder toch een beetje haar klassieken kent.

CHRIS Ach, een mens leest wel eens wat.

TN Wanneer beginnen wij te werken, neef?

JAN *(ironisch)* Wij? Ik vrees dat het toch vooral 'ik' zal zijn die zal moeten werken.

TN *(scherp)* Ge weet heel goed wat ik bedoel. Enfin, gij beslist, maar gij moet goed weten dat ik maar vier weken zal kunnen blijven.

JAN *(vol afschuw)* Vier weken?

TN Maar als ge nog meer tijd nodig denkt te hebben, dan kan ik misschien nog wel iets regelen. Ik heb nog wat overuren staan. *(Jan en Chris bekijken elkaar; Tante Nonneke gaat onbewogen verder)* Dat was een grapje. *(Jan en Chris reageren niet)* Dat van die overuren.

JAN Juist, ja. Maar ik denk niet dat ik u hier vier weken zal nodig hebben, Mère Anne. De afwerking doe ik het liefst alleen, op mijn gemak.

TN Ge bekijkt het maar. Maar nu ik toch hier ben, kan ik net zo goed wat vakantie nemen en zo kunnen we elkaar wat beter leren kennen. Uw familie moogt ge nooit verwaarlozen, hebt gij dat goed begrepen?

JAN *(zuchtend)* Dat heb ik goed begrepen, Mère Anne.

TN Dan moogt ge me nu naar mijn kamer brengen, jongen. *(wijst naar de schilderijen in het atelier)* En zorg ervoor dat die vroziteiten uit mijn ogen verdwenen zijn als ik weer naar beneden kom. Haal ze weg, overschilder ze of stook ze voor mijn part op, dat maakt mij niet uit, als ik ze maar niet meer hoef te zien.

JAN Natuurlijk, Mère Anne. *(tot Chris)* Wil jij zo goed zijn om mijn ... *(herpakt zich)* ... om jouw schilderijen hier weg te halen. We zullen je tentoonstelling moeten uitstellen naar een ander moment.

TN Sint-Juttemis lijkt mij een heel geschikte datum.

JAN Uiteraard. *(wijst uitnodigend naar het gordijn/de deur in de linkerwand)* Langs hier, Mère Anne.

- TN *(gaat voorop en draait zich dan nog even om vooraleer het atelier te verlaten)* Vergeet mijn koffers niet. *(af)*
- CHRIS Een lief oud besje, te goed voor deze wereld?
- TN *(terug op)* Zeit gij iets?
- CHRIS *(bindt in)* Ik zou niet durven.
- TN Heel verstandig. *(terug af)*
- CHRIS Een vuurspuwende draak uit de donkere middeleeuwen, zal u bedoelen.
- JAN Sssttt!! In godsnaam, Chris, ik heb haar nodig. En ruim die 'voziteiten' op. *(wil de koffers opnemen, maar deze zijn voor Jan verschrikkelijk zwaar, in tegenstelling tot voor Tante Nonneke, die ze moeiteloos hanteerde; uiteindelijk, en met heel veel moeite lukt het hem om met de koffers te verdwijnen)*
- CHRIS *(begint alle schilderijen met naakte figuren af te dekken en/of weg te nemen)* Arme mijnheer Vaneyck. Zit maar eens vier weken met zo iets op uw kot. Hij mag ze hebben, zijn Mère Anne. Mère Adolf zou volgens mij beter op zijn plaats zijn. Nee, dan nog liever opgesloten zitten in een hondskooi met Joseph Fritzl of Caroline Gennez. ¹ Ik denk toch dat Onze-Lieve-Heer tijdelijk blind moet zijn geweest toen hij de roepingen uitdeelde. ... Van poetsen zal er vandaag ook niet veel meer in huis komen, vrees ik. *(glimlacht)* Trouwens, een seksschilder hoeft dat niet te doen. Dat had mijn Albert nog moeten kunnen meemaken: zijn vrouw een seksschilder. *(is nu bij het portret van de prinses gekomen)* Wat vindt u daarvan, Onbevleete Maagd van Laken? We zullen u ook maar beter even aan de kant zetten vooraleer Tante Kanonneke een attaqueskje krijgt als ze uw verlepte melzakskes ziet.
- JAN *(terug op)* Geen wonder dat de kerken leeglopen. Moest Christus nu de 'collateral damage' kunnen zien van de godsdienst die naar hem vernoemd is, hij zou zich omdraaien in zijn graf (en van colère al de maden die hem van binnenuit aan het opvreten zijn, uitkotsen).
- CHRIS *(droogjes)* Dat zal moeilijk gaan. Hij is al na drie dagen uit zijn graf opgestaan.
- JAN Gelukkig zijn nonnen een met uitsterven bedreigde diersoort geworden. Ze zou samen met die ranzige geit van hiernaast een clubje van verzuurde oude wijven kunnen oprichten. Lijst Mère Anne.
- CHRIS Foei, mijnheer Vaneyck.
- JAN Trouwens, bedankt dat je me uit de nood hebt geholpen, Chris. Ik heb die opdracht echt nodig, ik kan me niet permitteren dat ze voor haar 'portretten' naar een ander trekt. *(zucht)* Die paar weken zal ik er bij moeten nemen.
- CHRIS *(spottend)* Het leven is nu eenmaal niet volmaakt, mijnheer.
- JAN Zeg, die drie oude rukkens waar ze het over had, hoe heetten die ook alweer?
- CHRIS Abraham, Isaak en Jacobus.

¹ partijpolitica naar keuze in te vullen

JAN Bram, Zaki en Zjaak, juist ja. En waren dat nonkels van Adam en Eva?

CHRIS Maar nee, ze komen pas veel later in het verhaal voor.

JAN Ach zo. *(persifleert Tante Nonneke)* 'Nog maar goed dat een seksschilder haar klassieken kent.' Vooruit, vertel.

CHRIS *(uitleggend)* Abraham was de eerste aartsvader, de grondlegger van de drie grote monotheïstische godsdiensten. Hij moest op bevel van God zijn zoon Isaak aan Hem offeren.

JAN Heel plezant.

CHRIS En Abraham gehoorzaamde God, maar gelukkig voor Isaak ging het feest in laatste instantie niet door, want God wou Abraham eigenlijk alleen maar op de proef stellen en Abraham voerde alleen maar een bevel uit.

JAN *(sarcastisch)* Zo zijn er nog geweest die gezegd hebben dat ze alleen maar bevelen uitvoerden. In Nürnberg bijvoorbeeld.

CHRIS En Isaak bleef getraumatiseerd achter.

JAN Je zou voor minder. Ik denk niet dat welk kind dan ook zo iets ooit te boven komt.

CHRIS Inderdaad. En pas op het einde van zijn leven komt Isaak terug in beeld, maar dan als een vroeg verouderde, blinde en stervende man. Hij was de passiefste van de drie aartsvaders.

JAN Hij lijkt me eerder een loser, een sissy.

CHRIS Hij was getrouwd met zijn nicht Rebecca ...

JAN Aha, incest! Dat begint toch al ergens op te trekken. Dat is meer mijn winkel.

CHRIS ... en ze kregen een tweeling, Jacob, die de derde stamvader zou worden, en Esau. En die Jacob bedroog toen hij jong was niet alleen zijn eigen broer, maar ook nog eens zijn vader, en dat met de hulp van zijn moeder. Hij trouwde eerst met Lea, later met Rachel en bij hen en bij een paar dienstmeiden verwekte hij een heleboel kinderen, waaronder twaalf zonen die hun naam zouden geven aan de twaalf stammen van Israël.

JAN Amai, dan waren die aartsvaders nu precies ook niet allemaal stichtende voorbeelden. Het lijken me eerder een stelletje fundamentalisten. Kon Mère Anne geen andere BB's nemen voor haar portretten.

CHRIS BB's?

JAN Bekende Bijbelpersonages. Er is toch niks mis met Maria of Maria Magdalena.

CHRIS *(droogjes)* Maria Magdalena lijkt me, gezien haar bezwaren tegen uw werk, nu ook niet bepaald de meest geschikte keuze.

JAN Maar ik begrijp niet waarom ze per se als man op dat schilderij moet. Wat zeg ik, als drie mannen.

CHRIS *(aarzelend)* Zij ziet er zelf ook beetje ... euh ... mannelijk uit.

JAN *(verrast)* Zou ze een pot zijn, denk je?

CHRIS Een pot?

JAN Je weet wel, een spletenveegster.

CHRIS Maar mijnheer Vaneyck toch! Foei! U had schrijver moeten worden in plaats van schilder.

JAN *(grijnzend)* Seksschrijver, ja, dat zou ook nog iets voor mij geweest zijn. Zeg, ik wist niet dat ik zo een bijbelvaste poetsvrouw had.

CHRIS Ik kom uit een katholiek gezin en uit, wat nog veel erger is, het vrij onderwijs. Bij ons werd er dat allemaal met de voorhamer ingeklopt, willen of niet. *(declameert)* 'Is er meer dan één God?' *(met bijbehorende gebaren)* 'Nee, er is maar één God.' 'Waar is God?' *(met bijbehorende gebaren)* 'God is overal, in den hemel, op de aarde en op alle plaatsen.' 'Ziet en weet God alles?' *(met bijbehorende gebaren)* 'Ja, God ziet alles, zelfs onze geheimste gedachten, Hij weet alles, ook de toekomstige dingen.' En zo kan ik uren verder gaan.

JAN Is er nog iets wat ik moet weten over die drie pipo's voor dat ik haar weer onnodig de gordijnen injaag?

CHRIS Het belangrijkste heb ik wel verteld, denk ik. Maar er staan nog heel wat meer smeuige en smerige verhalen in de bijbel.

JAN Allez, allemaal heel christelijk dus.

Op dat moment komt Lien binnen. Ze blijft aarzelend in de deuropening staan.

JAN *(lachend)* Wel, wel, wel, wie we daar hebben. Het kuiken van de buurvrouw. Welkom in mijn hoerderij.

CHRIS Plaag haar niet, mijnheer Vaneyck.

LIEN *(wil terug naar buiten gaan)* Ik was misschien beter niet gekomen.

CHRIS Je hoeft niet weg te gaan. Dat cynisme van mijnheer is maar een laagje vernis.

JAN *(met een big smile)* Maar aan de binnenkant ben ik best te genieten.

LIEN Is dat zo?

JAN Je weet toch dat je van je moeder hier geen stap mag binnen zetten.

LIEN Ik kom me juist verontschuldigen voor haar gedrag.

JAN *(verbaasd)* Jij? Dat is heel vriendelijk en heel nobel, maar ... euh ... vind je niet dat ze dat beter zelf kan doen?

LIEN Ik denk niet dat het er dan snel van gaat komen. Ik vond dat ... *(haalt een beetje hulpeloos haar schouders op)*

CHRIS Je bent een moedig meisje.

JAN Ja, daar moet je inderdaad ballen voor hebben ... *(herpakt zich na een boze blik van Chris)* ... 't is te zeggen, daar moet je heel wat lef voor hebben.

CHRIS Wil je iets drinken, Lien? Koffie?

JAN Of iets sterkers misschien?

LIEN Water is goed.

CHRIS En gezonder. *(af)*

LIEN Ik drink geen alcohol.

JAN Je bent toch geen moslima zeker? Grapje! Politiek incorrect misschien, maar toch. Wil je niet gaan zitten?

LIEN Heel even dan. *(gaat zitten)*

JAN *(een beetje ongemakkelijk)* Chris heeft me verteld wat er ... euh ... ginder in West-Vlaanderen gebeurd is.

LIEN *(schamper)* Dat zal wel.

JAN *(nieuwsgierig)* Is het waar ...

LIEN *(scherp)* Wat?

JAN ... dat ze ... euh ... dat ze lid waren van een serviceclub?

LIEN Ja. En ze waren druk bezig met elkaar een beurt te geven, als het dat is wat u wil weten. *(cynisch)* Een servicebeurt voor hun lid, bij manier van spreken.

JAN *(begint te lachen)* En je moeder heeft hen betrappt?

LIEN Ja.

JAN *(nieuwsgierig)* In de ... ?

LIEN In de chauffagekelder, ja.

JAN Waarom juist daar?

LIEN *(snibbig)* Omdat het daar om te kwartetten warmer was dan is de waskelder.

JAN Maar waarom zijn ze niet gewoon in de slaap...

LIEN *(onderbreekt hem kwaad)* Ik wil er niets meer over horen.

JAN *(mompelt)* Nee, natuurlijk niet.

LIEN *(heftig)* Ik haat hem! Ik haat hem, ook al is hij mijn vader! ... Sorry. ... Moeder schaamde zich en kon het geroddel en het gelach achter haar rug niet verdragen en dus zijn we verhuisd. We hebben alles achtergelaten, ons verleden, onze vrienden.

JAN Dat moet niet gemakkelijk zijn geweest.

LIEN Nee, zeker niet. Alle aandacht van moeder is nu op mij gericht. Ik ben alles wat ze nog heeft. Is het dan zo moeilijk te begrijpen dat ze me overbeschermt?

JAN *(schuldig)* Nee.

LIEN Ze kan me niet loslaten. Daarbij komt nog dat we het op dit moment niet zo breed hebben. Ik kan zelfs niet gaan verder studeren. En als het al zou kunnen, dan zou ik het waarschijnlijk niet mogen.

JAN Dat vind ik heel erg voor je. Wat wou je gaan doen?

LIEN *(glimlacht)* Ik wou naar de academie gaan en kunstenaar worden. *(kijkt naar Jan)* Kunstschilder. Schilderes.

JAN *(aangenaam verrast)* Je meent het!

LIEN *(triest)* Ja.

JAN *(enthousiast)* Heb je talent?

LIEN *(schouderophalend)* Och.

JAN *(vol vuur)* Schilderen is het mooiste dat er is. Als ik mensen portretteer, dan vertellen ze me hun verhaal en zo reis ik overal mee naar toe, naar verre landen, maar ook naar slaapkamers en achterkamertjes. Ik ben een voyeur.

LIEN Ik zou willen schilderen om het schilderen zelf, niet om de mensen.

JAN Je bent ook nog jong.

LIEN *(mijmerend)* Als ik schilder, dan vergeet ik alles om me heen, dan leef ik in een andere dimensie, *(tot Jan)* begrijpt u dat?

JAN En of ik dat begrijp. Laat je dromen niet stelen, Lien.

LIEN *(meewarig)* Nee.

CHRIS *(op)* Hier zijn we er mee. *(geeft Lien een glas water)*

LIEN Dank u.

JAN Heb je een vriendje?

LIEN Nee. ... Nog niet.

JAN Maak je maar niet ongerust, dat komt nog wel. Iemand als jij ...

LIEN Ik ben er, denk ik, nog niet aan toe. ... Bent u getrouwd, mijnheer Vaneyck?

JAN Geweest. Mijn vrouw is dood.

LIEN Dat spijt me.

JAN Mij ook.

We horen nu gestommel op de trap. Tante Nonneke is in daar!

JAN *(kijkt naar boven)* Nu gaan we het krijgen.

CHRIS Ik denk dat Moeder Cent in aantocht is.

JAN Ik vrees het ook. Ik ruik oudewijvenlucht en zure pis. Ze zal nog niet de tijd gehad hebben om een nieuwe Teena Lady te steken.

CHRIS Mijnheer Vaneyck!

LIEN Wie?

JAN Mijn Tante Nonneke, de Kathleen Cools van het kloosterwezen.

CHRIS Mère Anne voor de vrienden.

JAN Ze voert een kruistocht tegen onzedelijkheid en pornografie. En dus ook tegen mijn werk.

LIEN *(glimlachend)* Dan lijkt ze zo te horen een beetje op mijn moeder.

JAN Inderdaad. Brothers in arms.

CHRIS Correctie. Sisters in arms.

JAN Als zij indertijd Eva was geweest, dan had zij de slang de appel doen opeten.

Tante Nonneke op met een groot, opgevouwen laken in haar handen. Zij geeft het laken aan Jan.

TN Voilà. Het decor voor het eerste gedeelte van mijn triptiek. Zelf geschilderd. *(merkt Lien nu pas op; verrast)* Maar wat hebben we hier? Welk een schoon en rein kind verschijnt er nu voor mijn ogen?

JAN *(fluisterend tot Chris)* Ik heb je toch gezegd dat ze van de verkeerde kant is.

TN Wat?

JAN Ik zei tegen Chris: "Ga eens even aan de kant." *(vouwt ostentatief het laken open; we zien nu een verschrikkelijk slecht geschilderd landschap)*

CHRIS *(vals)* Oh, hoe mooi!

TN *(tot Chris)* Zijt gij hier nu nog altijd? Seksschilder! Scheer u weg! *(steekt een tirade af)* Beseft gij dan niet welk een macht de zedenloosheid in de hedendaagse wereld geworden is. Ziet gij dan niet hoe zij haar rijk steeds verder uitbreidt en hoe zij een steeds onheilspellender invloed uitoefent. Dat zij de openbare mening vervalst en bedriegt, dat zij zelfs de goeden bevreesd maakt, dat zij de kunst op dwaalwegen leidt en de kanker in de literatuur plant!

JAN *(slikkend)* Het zal zo erg wel niet zijn, Mère ...

TN *(raast onverbiddelijk verder)* Oh nee? Zedenloosheid en ongeloof jubelen en juichen overal ter wereld!

- CHRIS Met alle respect, Mère Anne, maar ik begrijp uw afkeer voor zijn ... (*herpakt zich snel*) voor mijn werk niet goed. In de religieuze kunst door de eeuwen heen is men anders toch ook nooit vies geweest van een blote Madonnatiet of een slap hangend Jezuspieleke.
- TN (*briesend*) Stuur haar weg, zeg ik! Stuur dat mens weg!
- JAN (*sussend*) Je kan nu maar beter gaan, Chris.
- Chris gaat verontwaardigd morrend links af om haar jas te halen.*
- TN (*tot Jan*) Ik begrijp niet dat gij u met dergelijke ontuchtige vrouwspersonen inlaat, neef. Gij zoudt u beter ophouden met deftige lieden, zoals dat schoon kind hier. Hoe heet gij, maagdeken?
- LIEN Lien, mevrouw. (*geeft TN een hand*) Aangename kennismaking.
- JAN (*terzijde*) Van dat aangename zou ik toch maar niet zo zeker zijn.
- TN (*tot Jan*) Die heeft nogal eens manieren. (*tot Lien*) Aangenaam, meiske. Zeg maar Mère Anne.
- JAN Lien is mijn nieuwe buurmeisje.
- TN Ze is perfect. (*tot Lien*) Zoudt gij niet samen met mij willen poseren voor mijn triptiek?
- JAN (*legt uit*) Ik maak een portret van Mère Anne met haar in de rol van de drie aartsvaders.
- LIEN Abraham, Isaak en Jacobus.
- TN (*aangenaam verrast*) Nee, maar, gij zijt ook nog verstandig! Gij zoudt voorwaar een schone Isaak zijn. Poseer met mij, kind, ik bid u.
- JAN Ik vrees dat haar moeder haar niet in deze 'hoerderij' wil zien.
- TN (*dreigend*) Wat bedoelt ge?
- JAN (*herpakt zich snel*) Niets ... euh ... haar moeder en ik hebben ruzie.
- TN (*bevelend*) Christenmensen hebben geen ruzie.
- JAN Ik ben geen ... (*vernietigende blik van TN*) ... ik zal proberen het bij te leggen, Mère Anne.
- TN (*scherp*) Proberen is niet voldoende.
- CHRIS (*terug op, nu met haar jas*) Ik ga dan maar naar huis, mijnheer Vaneyck. De voorjaarspoets wacht op mij.
- TN (*scherp*) Gij zoudt beter eerst gaan biechten. Uw arme ziel mag ook wel eens de weldaad van een grote voorjaarspoets genieten zodat ze haar verloren vrede terug kan winnen.
- CHRIS (*de opmerking van TN negerend*) Dag mijnheer Vaneyck, dag Lien ... dag (*met nadruk*) Père Anne. (*wil afgaan*)

TN Voorwaar, ik zeg u, uw vitrioolspuiterij zal mij niet breken.

CHRIS Ik zal het in gedachten houden.

JAN *(sussend)* Ga nu maar, Chris.

TN Vergeet niet dat de biecht het meest zalvende sacrament is dat de Zaligmaker ons heeft nagelaten. Maar het zijn de duivel en diegenen die het geloof en de godsdienst vijandig zijn, die alles in het werk stellen om de instelling der biecht als een pijnbank voor te stellen en er iedereen afkerig van te maken, wetende dat zij diegenen welke zij van den biechtstoel kunnen verwijderd houden, voor goed onder hun klauwen hebben. De biecht is daarentegen een aanhoudende bron van weldaden waardoor de verloren zielenrust terug gevonden wordt.

JAN Nu draaft u toch een beetje door, Mère Anne.

TN *(scherp)* Wat belieft er u?

JAN *(klein)* Niets.

CHRIS Biechten is niet meer van deze tijd. *(af)*

TN *(tierend)* Het zijn de onnozelen en de verblinden alleen welke die zalvende en verzachtende eigenschappen der biecht ontkennen.

JAN *(zucht)* Goed, Mère Anne.

TN *(iets rustiger)* Het is onze plicht de verdwaalden tot de rechte weg te brengen.

JAN Wij ... euh ... wij zullen er rekening mee houden.

TN Het Kruis heeft de wereld overwonnen.

JAN *(terzijde)* Dan zal het toch zeker niet haar kruis zijn.

TN Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat. De Christus overwint, de Christus regeert, de Christus heerst. *(glimlachend tot Lien)* Wilt gij mijn muze zijn, meisje?

LIEN *(heeft het spektakel met groeiende verbazing gevolgd)* Graag, maar wat moet ik dan precies doen?

TN Gij hoeft alleen maar met mij te poseren voor mijn neef, eerst als Isaak, daarna als Rebecca en als Rachel. Wat vindt gij daarvan?

LIEN Moet ik dan iets speciaals aantrekken?

TN Maakt u daarover maar geen zorgen, ik heb alles wat gij nodig hebt in mijn koffers zitten. Kom. *(wil naar boven gaan, maar draait zich plots om)* Gij zijt toch nog maagd?

LIEN *(verrast)* Huh?

TN Zijt gij nog virgo intacta? *(Lien kijkt niet-begrijpend)*

JAN Ze wil weten of je nog ... euh ... ongeopend bent, *(stilletjes)* kwestie van met haar op gelijke voet te staan.

TN *(bekijkt Jan vernietigend; tot Lien)* Gij hebt den geslachtelijke daad toch nog niet voltrokken?

LIEN Euh ... *(achter de rug van TN schudt Jan heftig met zijn hoofd)* ... nee.

TN Ah, dat doet mij plezier. Gij weet toch dat niet alleen voorhuwelijks verkeer maar zelfs een voortijdige zogenaamde seksuele opvoeding des duivels is. Gij moet zeker niet luisteren naar valse profeten die het tegendeel beweren. Een uitleggend doch waarschuwend woord van uw ouders of andere zielzorgers kan noodzakelijk zijn, maar een te vroege opheldering van het mysterie kan alles met betrekking tot uw toekomstig huwelijksleven alleen maar bederven, als ge dat maar goed beseft, meisje.

LIEN Ik ... euh ... ik zal er aan denken, mevrouw.

TN Mère Anne, kind.

LIEN Mère Anne.

TN Alleen met de heilige schaamte kunt gij u beschermen tegen ontucht, denk daar goed aan.

LIEN Ja.

TN Ja wie?

LIEN Ja, Mère Anne.

TN Goed, dat is dan afgehandeld. Kom maar mee. *(TN af)*

LIEN Goed, Mère Anne. *(met een hulpeloos lachje naar Jan af)*

JAN *(terwijl hij bezig is het 'decor' van Tante Nonneke tegen een muur of op een andere plek te bevestigen)* Ben ik blij dat die ijzervreetster even weg is. Dat mens is getikt. Waar ben je in hemelsnaam aan begonnen, Jan Vaneyck? De weg naar Firenze is met wolfsijzers geplaveid. Vergeleken met wat ik nu meemaak moet de hel een oase van rust en verlichting zijn. *(op 'decor' doelend)* Moet je dit zien. Nog iets wat ze gemeen heeft met Hitler: een totaal gebrek aan schilder talent. Het zou om te lachen zijn als het niet om te janken was. *(paradeert dan, een beetje zoals John Cleese in Fawlty Towers, als een Hitler door het vertrek)* "Alle Nonnen raus, los, los! Aufmachen und abführen, schnell, schnell, schnell! Endlösen bitte! *(kwetst zich bij het overdreven salueren aan de voet en begint grondig en luidruchtig te vloeken)* Godverdomme, godverdomme, godmiljaardenonededzju! *(kijkt naar boven; onnozel)* Sorry, Mère Anne, ik zal gaan biechten. *(speelt en zegt zijn biecht)* "Eerwaarde, het is nog maar 30 jaar geleden dat ik voor de laatste keer gebiecht heb en daar ben ik al weer. Ik heb gevloekt, eerwaarde, zo'n 20 keer per dag, en ik heb aan seks gedacht, ik heb veel aan seks gedacht, ik heb heel veel aan seks gedacht, ik heb eigenlijk schandalig veel aan seks gedacht, om de 15 seconden heb ik aan seks gedacht. Dat is zo een 4 keer per minuut en dat is zo een 240 keer per uur en dat is zo een 3840 keer per dag als je dagen van 16 uur neemt en dat is zo een 1.401.600 keer per jaar, en dan spreek in alleen van de gewone jaren, dan wil ik het nog niet eens over de schrikkeljaren hebben. Dat wil zeggen dat ik in die afgelopen jaren sinds mijn laatste biecht zo een

42.048.000 keer aan seks heb gedacht, eerwaarde, en het ergste is dat ik daar geen seconde spijt van heb gehad. Hoort u mij, eerwaarde, geen seconde! Wat zeg ik, ik heb er van genoten. Ik weet niet of u mij dat kan vergeven, eerwaarde ...”

- TN *(van boven af roepend)* Wat is dat geschreeuw daar beneden?
- JAN *(laat ontmoedigd het hoofd hangen)* Niets, Mère Anne, niets. Ik was aan het zingen. *(in zichzelf)* Nog even doorbijten, Jan, jongen, het zijn nog maar vier weken. *(begint schokschouderend te janken)*
- CHRIS *(gehaast op via de deur van de 'winkel')* Het is maar dat u het weet, mijnheer Vaneyck, maar mevrouw Bergers komt aangemarcheerd.
- JAN Oh nee!
- CHRIS En ze ziet er nogal triomfantelijk uit, ik denk dat ze naar de politie is geweest.
- JAN Het zal toch niet waar zijn zeker. *(zucht)* Mijn God, of beter, haar God, hoeveel staties zijn er nog op mijn kruisweg?
- CHRIS Dat zal er van afhangen hoeveel dat u er al afgelegd heeft. Normaal gezien zijn het er veertien.
- JAN Hoe kan het toch zijn, Chris, dat zo een mooie vrouw als zij zo een verschrikkelijk takkenwif is.
- CHRIS U mag niet te streng voor haar zijn, mijnheer. Ik denk dat mevrouw Bergers eigenlijk wel een goed hart heeft.
- JAN *(sarcastisch)* Ja, in iedere vrouw zit wel iets goeds ... alleen moeten wij het er zelf wel eerst insteken.
- CHRIS Foei, mijnheer Vaneyck! *(Annick nadert de deur)*
- Jan *(grijnst)* Je weet toch wanneer een vrouw het slimst is? ... Als ze seks heeft met een man, want dan is ze aangesloten op de hoofdcomputer. ... Ochot, daar is ze.

Annick komt nu binnen en blijft met de armen gekruist aan de deur staan.

- ANNICK *(trionfantelijk)* Zie hem daar maar eens staan, de geperverteerde. Ik ben naar de politie geweest, als u dat maar weet, en ik heb bij de commissaris klacht tegen u neergelegd.
- JAN *(opgenaaid)* Oh ja? Zeg maar tegen die schone commissaris van u dat hij vierkant aan mijn reet kan roesten.
- CHRIS Dat moet een schoon gezicht zijn.
- ANNICK *(schamper)* Oeioeioei, de poetsvrouw van de verver bemoeit er zich ook mee.
- CHRIS *(in haar gat gebeten)* Ik ben geen poetsvrouw, ik ben interieurverzorgster.
- JAN En ik ben geen verver, dat heb ik u al gezegd.

ANNICK Dat blijft allemaal hetzelfde. En u bent niet alleen een verver, u bent ook nog een gestoord, vies ventje.

CHRIS *(terzijde)* Nu begin ik toch stilletjes te begrijpen waarom haar man troost heeft gezocht bij andere mannen.

JAN *(vermoeid)* Luister eens, mevrouw Bergers, zouden we ons meningsverschil niet als volwassenen kunnen bijleggen.

ANNICK *(trionfantelijk)* kijk, kijk, kijk, hij begint zijn kak al op te trekken.

JAN *(vermoeid)* Ik wil gewoon op een normale manier met mijn burens omgaan. *(ironisch)* Is dat niet onze 'christelijke plicht'?

ANNICK Phuh! Hoor hem. Een tetterverver die over christelijke plichten praat.

CHRIS *(schijnheilig)* Zijn Tante Nonneke is zojuist gearriveerd ...

JAN Mère Anne.

CHRIS ... en ze heeft hem ondertussen al bekeerd.

ANNICK Daar zou ik toch maar niet te veel van geloven. Eens rot, voor altijd rot. *(minachtend)* Mijnheer de verfverknoeier.

JAN *(hoofdschuddend)* Ts, ts, ts. Zo een mooie vrouw, maar als ze haar schuurdeur open trekt, dan komt daar alleen maar gore viswijftaal uit. Een mens zou zich in de achterbuurten van de Antwerpse haven wanen.

ANNICK Wat zijn we grappig. De gebroeders Van Eyck moesten eens weten dat er hier een charlatan rondloopt die hun naam te schande maakt. Zij waren echte Vlaamse Primitieven, u bent alleen maar primitief. U bent een verspilling van ruimte, mijnheer Vaneyck. *(komt op dreef)* Het is mede door uw schuld dat duisternis zich over de samenleving en onder de mensen verspreidt. Wij gelovigen, steunpilaren van de Kerk, ...

JAN Kerkpilaren, dus.

ANNICK ... wij proberen opnieuw een discours over waarden en normen te lanceren. Willen wij het Avondland en de hele christelijke erfenis redden, dan moeten wij in actie komen en hard optreden tegen jeugdbedervers en cultuurverkrachters zoals u.

JAN Bent u klaar? Moet u vandaag niet gaan werken op het callcenter van Belgacom?

ANNICK *(even uit haar lood geslagen)* Ik werk helemaal niet op het callcenter van Belgacom. Hoe komt u daar bij?

JAN *(quasi-verwonderd)* Oh nee? Dat is dan jammer, want dan heeft u uw roeping gemist. De manier waarop u mensen kan afblaffen, nooit gezien. Daar kunnen ze bij Belgacom nog iets van leren.

ANNICK *(woedend)* Hoe durft u!

JAN *(niet-gemeend)* Mijn excuses. Vergissen is menselijk. Dan doet u waarschijnlijk het onderhoud van het rioleringsnetwerk van de stad.

ANNICK *(op haar strepen)* Ik werk als medisch secretaresse in het ziekenhuis.

JAN Laat ons dan toch maar hopen dat het een dierenkliniek is.

Met veel bombarie komt Lien nu in haar nieuw outfit binnen gestormd. Ze draagt pruik, baard en snor en sjofele, ouderwetse herderskleren of iets anders wat men zich bij een oud-testamentische Isaak kan voorstellen.

LIEN Tatatata!

Jan schrikt zich een hoedje als hij Lien ziet en kijkt bang naar Annick en dan weer naar Lien. Lien schrikt ook even als ze haar moeder ziet, maar gelukkig voor Lien herkent deze haar niet.

JAN *(als hij merkt dat Annick Lien niet herkent)* Dit is ... euh ... dit is Isaak. Isaak is één van mijn mannelijke modellen. Isaak, dit is mijn sympathieke buurvrouw, mevrouw Bergers.

LIEN *(heeft er nu ook plezier in dat haar moeder haar niet herkent; steekt een hand uit; met zware stem)* Aangenaam mevrouw Bergers.

JAN *(om Annick te pesten)* Zij ... hij is mijn favoriete naaktmodel.

ANNICK *(trekt haar uitgestoken hand vlug terug en begint deze onbewust proper te wrijven)* Bah!

LIEN Een mens moet toch iets aanvangen met zijn leven, mevrouw Bergers, en het betaalt gelukkig niet slecht.

ANNICK Maar jongen toch! Hoe kan je nu zoiets smerigs doen! Je gaat regelrecht naar de hel. Je moet hier weg, Isaak. Die man is slecht. Door en door slecht. Daarstraks zat hij ook al met zijn gemene varkensoogjes naar mijn dochter te loeren. Ik heb haar verboden hier ooit ook nog maar één voet binnen te zetten. *(tot Jan)* Hoeveel kinderen heeft u zo al in hun ongeluk gestort?

JAN *(spottend)* Dat moeten er toch al tientallen zijn, hè Chris. Ik sluit ze op in mijn zelfgegraven kelders.

ANNICK Dat zou mij niets verwonderen met dat Dutrouxbakkes van u. *(woedend)* U bent het laagste van het allerlaagste! U bent ... u bent ... u bent een kinderbillentoerist, dat bent u!

JAN *(kwaad)* Maar nu is het genoeg! Eruit! Ik laat me hier in mijn eigen huis toch niet beledigen zeker door de eerste de beste verklede schotelvod. Daar is de deur, gestoord oud vel!

ANNICK *(ferm)* Ten eerste, ik ben nog lang niet klaar, en ten tweede, ik laat me hier niet weggagen. Ze moesten u opsluiten en castreren, zonder verdoving, zoals ze dat bij de varkens doen.

JAN Oké, dan maar op de klassieke manier. *(gaat naar Annick)*

ANNICK *(bang)* Wat gaat u doen?

JAN *(dicht bij haar)* U bent een lekker wijf, mevrouw Bergers, of u dat nu wil of niet. Mag ik Annick zeggen?

Jan kust Annick nu vol op de mond. Deze stribbelt eerst heftig tegen, laat zich dan even meeslepen, maar beseft dan wat ze aan het doen is en maakt zich woedend los.

ANNICK Ik ... ik ...

JAN Ik vond het wel lekker, is het dat wat u wil zeggen? Geef het maar toe. Oh, Annick, ik wil zo heftig met u vrijen tot uw gebit er van begint te rammelen en het bloed uit uw oren gutst.

Annick slaakt een kreet van afschuw en rent dan radeloos naar buiten.

JAN *(roept haar lachend na)* En doe straks de groeten aan Sil Janssen van de dierenkliniek. *(doet de deur achter Annick dicht)* Voilà, opgeruimd staat netjes.

LIEN *(gjechelend)* Arme mama.

JAN *(draait zich verontschuldigend naar Lien)* Sorry, het was sterker dan mezelf.

LIEN Ik vond het wel grappig.

JAN Je bent gelukkig niet kwaad.

LIEN Nee, moeder mag best wel eens op haar plaats gezet worden. Het wordt tijd dat ze de draad van haar leven terug opneemt. Van wrok om wat iemand hem heeft aangedaan kan een mens toch niet leven, of wel?

CHRIS Je bent een verstandig meisje, Lien.

JAN Ja, op dat vlak moet ik Tante Nonneke gelijk geven.

LIEN *(spottend, nieuwsgierig)* Meende u dat eigenlijk?

JAN Wat?

LIEN Dat van dat rammelen van haar gebit en zo.

JAN *(ontwijkend)* Ik heb haar toch maar buiten gekregen, of niet? Dat was het voornaamste.

LIEN Ze zou toch wel gegaan zijn, want ze moet dadelijk gaan werken.

CHRIS Werkt ze echt in een ziekenhuis?

LIEN Ja, deeltijds. Vier uren per dag. Zo heeft ze nog tijd genoeg over om voor haar dochter te zorgen.

JAN Awel, ze mag blij zijn met zo een dochter. Zeg haar maar dat ik het gezegd heb.

CHRIS Ik weet niet of ze dat dan wel als een compliment gaat beschouwen.

LIEN Heeft u zelf eigenlijk kinderen, mijnheer Vaneyck?

JAN Ja. ... Nee.

LIEN *(verwonderd)* Dat begrijp ik niet.

JAN *(kijkt haar bedroefd aan)* Ik ... *(we horen nu gestommel op de trap; Jan wijst naar boven)* Ze is weer daar, Chris.

CHRIS Ik begrijp het. *(plagend tot Jan)* Ik zal wel uit eigen beweging weggaan, mijnheer, ik zal u 'de klassieke manier' besparen. *(af)*

LIEN *(vragend)* U had het over uw kinderen?

JAN Dat zal ik je een andere keer wel eens vertellen.

Tante Nonneke verschijnt. In haar handen en over haar arm heeft ze de kleren en de attributen die ze voor haar rol van aartsvader Abraham denkt nodig te hebben.

TN *(achterdochtig)* Hoorde ik niet de stem van de seksschilder?

JAN Neenee, dat is maar een gedacht, Mère Anne. Gaat u zichzelf ook verkleeden?

TN Uiteraard, wat hadt gij anders gedacht. *(gaat achter paravent)* Ik zal mij hier omkleden, dan kunt gij ondertussen Isaak in positie brengen. *(begint zich uit te kleden en hangt haar habijt over de paravent; steekt dan haar hoofd boven de paravent uit)* Als gij probeert te loeren, dan gaat dat uw schoonste dag niet zijn, dat kan ik u verzekeren, neef.

JAN Ik zou niet durven, Mère Anne.

TN Dat is u geraden. *(terwijl ze zich verder omkleedt)* Wat vindt gij van Isaak? Is het geen schone knaap geworden?

JAN Een heel schone knaap, Mère Anne.

TN Dan zet gij nu een altaar voor mijn schone decor en daar legt gij hem op, hebt gij dat goed begrepen?

JAN Heel goed, Mère Anne.

Jan en Lien zetten het altaar klaar terwijl Tante Nonneke uit volle borst een of ander religieus lied (bijvoorbeeld 'Wij willen God') begint te kwelen. Dan komt Tante Nonneke achter de paravent uit. En daar staat ze dan, (gekleed) als een overjarige oud-testamentische Rambo-paracommando, ook met pruik en baard zoals Isaak. Deze attributen (eventueel ook een bril) zouden geïnspireerd kunnen zijn op de figuur van de artiest Vader Abraham (Pierre Kartner). De glorieuze showentree van Tante Nonneke kan dan begeleid worden door 'Het Smurfenlied' van Vader Abraham, maar dat is er misschien net over. Gemakshalve draagt Tante Nonneke beter al een Abrahamoutfit onder haar habijt zodat er niet te veel tijd verloren gaat bij het omkleden en zij alleen nog maar baard en pruik moet opzetten.

TN Klaar voor de strijd! Gij moogt beginnen!

Jan slaat vertwijfeld de ogen ten hemel en dan valt het doek.

DOEK

TWEEDE BEDRIJF (dezelfde dag, enkele uren later, in de late namiddag)

Lien ligt als Isaak verkleed op een tafel die tot altaar is omgebouwd. Het altaar staat vóór het 'decor' van Tante Nonneke. Tante Nonneke zelf staat achter het altaar, dus tussen altaar en 'decor', met haar ogen en één arm ten hemel geheven. In die hand houdt ze een grote (plastieken?) dolk. Haar andere hand ligt op de schouder of het hoofd van Isaak. Jan staat achter zijn ezel dit bijbelse tafereel te schilderen. Dan legt hij zijn penseel neer.

JAN Voilà, dat is voldoende voor een eerste sessie. Jullie mogen pauzeren, dames. *(Lien komt van het altaar, maar Tante Nonneke blijft onbewogen staan; Jan roept)* Het is voorlopig genoeg geweest, Mère Anne. Ik heb trouwens nog een afspraak met een andere klant.

TN *(nog steeds zonder te bewegen)* Het gaat niet.

JAN Hoe, het gaat niet?

TN Ik krijg hem niet meer omlaag.

JAN *(terzijde)* Dat is in ieder geval niet zo erg als hem niet meer omhoog krijgen.

LIEN Ik zal u helpen, Mère Anne. *(Lien plooit de arm van Tante Nonneke onder afgrijselijk gegil van deze laatste naar beneden)*

TN *(kleintjes; tot Jan)* Zouden we de positie van Abraham niet een klein beetje kunnen aanpassen, denkt ge?

JAN *(onschuldig)* Ik ben bang dat dat niet meer gaat lukken, Mère Anne, ik ben al te ver gevorderd. En daarbij, zo ziet het er fantastisch uit, geloof me. Het is een heel mooi beeld. *(met gemaakte spijt)* Ik vrees dat u door de zure appel heen zult moeten bijten. *(schijnheilig)* En als ik me niet vergis heeft Christus heel wat meer moeten lijden.

TN *(scherp)* Die was dan ook een heel stuk jonger. *(tot Lien)* Helpt gij me nu maar naar boven, Isaak, dan kan ik wat gaan liggen rusten.

LIEN Maar natuurlijk, Mère Anne, komt u maar mee. *(Lien ondersteunt Tante Nonneke)*

TN *(tot Jan, in het af gaan)* Gij hebt boven toch zeker wel wat te drinken staan, neef?

JAN *(grijnzend)* Ja, ik denk wel dat daar nog ergens een spons met wat zure azijn moet liggen, Mère Anne.

TN *(bekijkt Jan vuil)* Spot daar niet mee! En trek die scheve grijns van uw gezicht. Seffens klingelt het klokske van Rome en voor ge het weet moet ge voor de rest van uw leven met zo een scheef bakkes blijven rondlopen.

JAN *(trekt zijn gezicht terug in de plooi)* Sorry, Mère Anne.

TN Sorry? Dat woord ken ik niet. 'Verschoning', zegt ge dan.

JAN Verschoning, Mère Anne.

TN Dat is al veel beter. Als ge maar wilt, dan lukt alles.

Lien en Tante Nonneke verdwijnen naar boven.

JAN *(steekt als een klein kind zijn tong uit naar de rug van de inmiddels verdwenen Tante Nonneke)* Heks! *(zucht)* En dan nu op naar de volgende pipo. *(begint het 'decor' van tante Nonneke af te breken)* Weer zo een specialleke, geloof ik. Debruyn, ja. Wat moest die ook alweer hebben? *(diept ergens een brief op)* Oh ja. *(leest)* 'Een barkruk met rugleuning.' Een barkruk met rugleuning. *(schudt zuchtend het hoofd)* De klant is koning, zullen we maar zeggen. *(leest verder)* 'De andere benodigdheden breng ik zelf mee.' Het werk van een kunstschilder is ook niet meer wat het geweest is. Tegenwoordig meent iedere idioot zich te moeten laten portretteren voor het nageslacht. *(leest verder)* 'Gelieve deze opdracht met de hoogst mogelijke discretie te willen behandelen. Met de meeste hoogachting verblijf ik, Jozef Debruyn. *(haalt nu een barkruk uit de berging)* Een barkruk met rugleuning, hoe verzinnen ze het. Sinds de komst van VTM, VT4 en 5TV zijn alle sociale gevallen uit hun holen gekropen om zich te outen. En dan te bedenken dat vroeger alleen maar kunstenaars en politici op TV kwamen, en nu iedereen, behalve kunstenaars. Wat is er toch mis met deze wereld. Maar goed, ik mag niet klagen. Firenze, here I come!

Een op het eerste zicht schuchtere en onzeker om zich heen kijkende man in een lange jas met hoog opgezette kraag en met een koffertje in de hand, schuifelt langzaam voorbij het raam, blijft even staan en komt dan tenslotte binnen.

LUDO *(onzeker)* Mijnheer Vaneyck?

JAN Dat ben ik. Mijnheer Debruyn veronderstel ik.

LUDO *(aarzelend)* Ja.

JAN *(ontwapenend)* Wat kan ik voor u betekenen?

LUDO *(aarzelend)* Ik kan toch op volledige discretie rekenen?

JAN Natuurlijk, mijnheer Debruyn. *(probeert hem op zijn gemak te stellen en wijst naar de barkruk)* Kijk, ik heb de kruk die u heeft gevraagd, al klaargezet.

LUDO *(iets meer op zijn gemak)* Dat is vriendelijk. Ik heb u al geschreven dat ik mijn portret door u zou willen laten schilderen. Maar u ... euh ... u vindt het toch niet erg dat ik me daarvoor een ... euh ... een beetje omkleed.

JAN *(glimlachend)* Absoluut niet. Een portretschilder maakt op dat vlak wel het een en het ander mee, dat kan ik u wel vertellen.

LUDO *(om zich heen kijkend)* Zou het ... euh ... mogelijk zijn om de gordijnen te sluiten. Ik ... euh ... ik heb liever niet dat men mij hier ziet zitten.

JAN Zoals u wil. *(trekt de gordijnen dicht)* U kan zich hier achter het scherm omkleden, mijnheer Debruyn.

LUDO Dank u. *(aarzelend)* Zou u misschien ook de deur willen sluiten?

JAN *(een beetje gepikeerd nu)* Uiteraard. *(sluit de deur en schuift er het gordijn voor)*

- LUDO Dank u. *(begeeft zich zenuwachtig achter de paravent en begint zich snel om te kleden; de kleren die hij uittrekt -een vrij nieuw kostuum nog- hangt hij over de paravent)*
- JAN *(gaat eventueel verder met het opruimen van decor en altaar en zet daarna een nieuw doek voor het portret van 'mijnheer Debruyn' op de ezel)* Hoe bent u eigenlijk bij mij terecht gekomen, mijnheer Debruyn? Waarom komt een West-Vlaming naar 'de' Limburg voor zijn portret, vraag ik mij af. *(beetje te zelfverzekerd)* Is mijn roem mij vooruitgesneld?
- LUDO *(steekt zijn hoofd boven de paravent uit)* Om eerlijk te zijn, ik had nog nooit van u gehoord, mijnheer Vaneyck. Ik heb u juist uitgekozen omdat u zo ver weg woont en ... euh ... ook wel een beetje omdat u niet zo bekend bent.
- JAN *(sarcastisch)* Heel hard bedankt.
- LUDO U moet mij niet verkeerd begrijpen, mijnheer Vaneyck, maar ... euh ... *(aarzelend)* gezien mijn positie moet ik voorzichtig zijn. Ik zou niet graag hebben dat mensen in mijn omgeving verkeerde dingen over mij zouden denken.
- JAN *(nieuwsgierig)* En wat is die positie dan, als ik vragen mag?
- LUDO Ik zou daar liever niet verder op ingaan. Ik hoop dat u mij dat niet kwalijk neemt.
- JAN *(een beetje ontgoocheld)* Nee hoor, geen probleem.

Dan komt Ludo van achter het scherm tevoorschijn. Hij is nu gekleed als een jong meisje in sexy ondergoed, met bijvoorbeeld een sexy behaaitje, een sexy slipje, jarretellegordeltjes en lange witte kousen. Verder is hij nu zwaar opgemaakt en draagt hij zijn haar misschien in staartjes. De acteur die de rol van Ludo speelt kan de meisjeskleren uiteraard al onder zijn andere kleren dragen zodat hij deze laatste alleen nog maar moet uittrekken en zichzelf alleen nog maar moet schminken.

- JAN *(slaat ongelovig zijn ogen ten hemel)* Godallemachtig! *(tot Ludo)* Bent u er zeker van dat het dit is wat u wil?
- LUDO *(een beetje gelukkig nu)* Honderd procent.
- JAN *(zucht)* Allez, vooruit, gaat u dan maar zitten.
- LUDO *(kijkt nog eens om zich heen vooraleer hij gaat zitten)* Ik ben hier toch in goede en veilige handen, hè mijnheer Vaneyck?
- JAN *(glimlachend)* U bent hier zo veilig als in de muis van koningin Fabiola of in het hol van Helmut Lotti.
- LUDO *(verbijsterd)* Pardon?
- JAN *(sussend)* Hier zal u niets gebeuren, mijnheer Debruyn. U heeft geen enkele reden om u niet op uw gemak te voelen.
- LUDO *(zucht glimlachend)* Gelukkig.

Dan wordt er met de deur gerammeld en op het raam geklopt.

RIKSKE Mijnheer Vaneyck? Open doen! Politie!

LUDO *(is vliegensvlug van zijn kruk gesprongen; slaat zijn handen voor zijn kruis en begint dan paniekerig rond te springen)* Geen politie! Geen politie, alstublieft! Ooohhh!!! *(klampt zich aan Jan vast)* Ik smeed u, mijnheer Vaneyck, geen politie!

RIKSKE *(rammelt nog eens met de deur)* Doe open, ik weet dat u er bent!

LUDO Ik zal u betalen, hoeveel moet u hebben?

JAN *(in opperste verbazing)* Rustig maar, mijnheer Debruyn, rustig maar. Ze komen niet voor u, maar voor mij, vrees ik.

LUDO *(nog steeds in paniek)* Ze mogen mij hier niet zien.

JAN Maar ze hoeven u toch niet te zien, maakt u zich toch niet zo druk. Gaat u maar even op het toilet zitten. *(brengt hem naar het toilet)* Wacht u hier maar. Ik kom u wel halen als de kust veilig is, goed?

LUDO *(niet geheel overtuigd)* Goed. *(af in het toilet, maar doet onmiddellijk daarna de deur weer even open)* Niets zeggen, hè.

JAN Ik zal niets zeggen. *(doet de toiletdeur dicht; zucht)* Wat heb ik mij nu weer op mijn dak gehaald. *(opent de 'winkel'deur en laat Rikske binnen)*

RIKSKE Dat duurde nogal.

JAN *(nonchalant)* Een klein probleempje, niets ernstigs. *(verduidelijkend)* Mijn Tante Nonneke is hier en ze is nu niet bepaald één van de gemakkelijksten.

RIKSKE *(lacht)* Dat ken ik. Ik heb zelf ook zo een paar tantes die je best niet tegenkomt tussen licht en donker. Als ik daar eens een boekske moet over open doen, amai! Toen ik ...

JAN *(onderbreekt hem)* Ik heb nu eerlijk gezegd geen tijd en goesting om over jouw tantekes te palaveren, Rikske. Wat kom je eigenlijk doen?

RIKSKE *(in zijn gat gebeten; gewichtig)* Het spijt me, mijnheer Vaneyck, maar we hebben een klacht over u ontvangen. Van mevrouw Bergers.

JAN Aaahhhh!

RIKSKE En de commissaris heeft mij opgedragen om u mee te brengen voor een verhoor.

JAN *(kwaad)* Wablief? Een verhoor? Maar ik heb toch helemaal niets gedaan?

RIKSKE Dat heb ik ook niet gezegd. Ik heb alleen maar gezegd dat we een klacht ontvangen hebben.

JAN *(maakt zich nog kwader)* Hebben jullie dan godverdomme niets beters te doen? Criminelen en moordenaars worden hier in dit apenland na één derde van hun straf losgelaten als ze zelf te stom zijn om er niet eerder vandoor te gaan; gangsterwijven zoals die Turkse terroriste Erdal en ander moslimfundamentalistisch krapuul wordt ongemoeid gelaten; jeugdbendes terroriseren hele buurten en in sommige steden kan je 's avonds al niet meer

de straat op zonder bazooka; en wat doet de politie? Brave burgers die altijd op tijd hun belastingen betalen en die nooit harder rijden dan die onnozele zeventig kilometer per uur, het hart uit de pens halen. Awel merci. En dat terwijl er hier in het dorp al weken een vrouwenpotelaar rondloopt.

RIKSKE *(een beetje gegeneerd)* Ik weet het, mijnheer Vaneyck, maar ik doe ook maar mijn werk.

JAN En dat alleen maar omdat die zwaar gefrustreerde zeug van hiernaast zomaar wat uit haar botten slaat. Rikske, die Rotaryspleet is door haar vent gedumpt en ze moet dringend eens gevogeld worden, dat is alles.

RIKSKE Het zal toch moeten, mijnheer Vaneyck.

JAN Aaaaarrghh!!! Daar gaat dat uitgemenstrueerd oud tsjevenlijk niet goed van zijn.

RIKSKE Kunnen we dan nu? Ik zou u niet graag arresteren.

JAN Hoe lang gaat dat duren?

RIKSKE Een half uurtje, denk ik.

JAN *(zucht)* Al goed. Wacht even. *(gaat naar deur/gordijn links en roept)* Ik ben een half uurtje weg! *(krijgt geen reactie en haalt de schouders op)* Kom, dat we er een korte pijn van maken.

Jan gaat samen met Rikske mee naar buiten. Als ze buiten zijn doet Ludo heel voorzichtig de toiletdeur open en loert hij om het hoekje.

LUDO Kak! *(begint bijna te janken)* Waarom moet ik toch zo ijdel zijn en waarom kan ik mijn dierlijke driften toch zo moeilijk bedwingen.

Op de tippen van zijn tenen sluipt hij richting paravent waar zijn kleren hangen, maar de 'winkel'deur gaat open en Chris komt binnen. Chris blijft even in de deuropening staan met haar rug naar het publiek en roept nog iets naar Jan die pas uit het zicht verdwenen is.

CHRIS Ik was bijna uw vuile was vergeten!

Ludo heeft nog maar net de tijd om zich weer ongezien in het toilet terug te trekken. Chris komt binnen, kijkt even verwonderd naar de gesloten gordijnen en neemt dan de wasmand die al klaar stond. Ze neemt ook nog alle kledingsstukken die over de paravent hangen, dus ook die van Ludo, en ruikt er even aan. Alleen het habijt van Tante Nonneke blijft hangen.

CHRIS Bah! Alleenstaande mannen zijn toch maar viespeuken. *(ze legt de kleren in de wasmand en roept dan naar boven)* Ik neem de was mee! *(terug af)*

LUDO *(doet opnieuw heel voorzichtig de toiletdeur open)* Ik denk dat een tijdelijke terugtocht hier voorlopig voor mij de meest aangewezen strategie is. *(hij sluipt opnieuw naar de paravent, maar merkt tot zijn grote ontsteltenis dat zijn kleren verdwenen zijn; met doodsangst in de ogen)* Mijn kleren! Oh nee! *(als een dolle hond begint Ludo naar zijn kleren te zoeken)*

LIEN *(is ongemerkt beneden gekomen; ze draagt opnieuw haar gewone kleren; ze schraapt haar keel)* Huhhum.

LUDO *(draait zich in paniek om, slaat zijn handen voor kruis en borst en krijgt een geweldige schok als hij Lien ziet)* Nee!!!!!!

LIEN *(kan haar ogen niet geloven)* Mijnheer de bisschop! *(Ludo staat met zijn mond vol tanden)* Wat doet u hier?

LUDO *(staat te gapen als een vis op het droge)* Ik ben de bisschop niet, Lien, je verwacht me met iemand anders.

LIEN *(schiets in de lach)* En toch kent u mijn naam?

LUDO *(in paniek)* Huh?

LIEN U noemde mij Lien.

LUDO ... *(beseft dan dat hij een enorme stommititeit heeft begaan)* Oeioeioei ... oeioeioeioeioei!

LIEN *(neemt hem nu onderzoekend op)* Ik moet zeggen dat ik u nog niet veel in die kleren heb gezien, bisschop Wilders.

LUDO Het is niet wat je denkt. Het is voor een portret. Mijnheer Vaneyck maakt mijn portret.

LIEN In vrouwenondergoed?

LUDO *(kleintjes)* Ja.

LIEN Als een klein meisje.

LUDO *(nog kleiner)* Ja. *(verontschuldigd)* Dat is altijd al een droom van mij geweest.

LIEN En vindt u dat normaal?

LUDO Ik ... euh ... ik weet het niet. *(begint hartstochtelijk te janken)* Ik denk dat ik een ... *(snikt)* ... een ... een chocoprins ben.

LIEN *(niet begrijpend)* Een wat?

LUDO Ik ben van Reetsijde. Ik ben van de andere kant. Ik hou van jongens. *(ziet de afkerige blik in de ogen van Lien en herpakt zich snel)* Van mannen, bedoel ik, niet van kleine jongens, van mannen, van grote mannen. Ik heb altijd al meer van mannen dan van vrouwen gehouden. Daarom ben ik ook priester geworden.

LIEN *(verontwaardigd)* Wablief?

LUDO *(snel corrigerend)* Niet voor de mannen natuurlijk, maar omdat ik dacht dat mijn geaardheid, mijn kleine afwijking een straf van God was. *(Lien kijkt sceptisch)* Ik zweer het je, Lien, *(met gevouwen handen)* ik heb me nooit aan misdienaars vergrepen, zoals veel van mijn collega's die dat wel gedaan hebben. Ik val alleen op volwassen mannen.

LIEN Ah, zit dat zo.

- LUDO *(beschaamd)* Ja, zo zit dat. *(verandert snel van onderwerp)* Maar wat doe jij hier eigenlijk?
- LIEN Wij wonen hiernaast. Na die 'affaire' met mijn vader zijn moeder en ik naar 'de' Limburg verhuisd.
- LUDO *(opnieuw in paniek)* Is je moeder ook hier?
- LIEN Ja. Natuurlijk.
- LUDO Nee! Ik mag er niet aan denken dat ze mij hier zo ziet. *(grijpt Lien vast)* Mijn kleren zijn weg! Je moet me helpen, Lien.
- LIEN Ik vermoed dat de poetsvrouw van mijnheer Vaneyck die per ongeluk heeft meegenomen. Ik heb haar alleszins horen roepen dat ze naar het wassalon ging.
- LUDO *(nog meer in paniek)* Oh, mijn God, dat kan toch niet waar zijn. Wat nu gezongen?
- LIEN *(vragend)* 'Nader tot u mijn God'? *(Ludo kijkt verongelijkt)* Grapje!
- LUDO Lach er niet mee. Mijn carrière staat op het spel. Ik wil nog bisschop worden, aartsbisschop, wat zeg ik, kardinaal, en misschien zelfs paus.
- LIEN *(terzijde)* Ik weet niet of ze in Rome op een chocopaus uit Reetsijde staan te wachten.
- LUDO *(grijpt Lien opnieuw vast)* Help me, Lien! *(smekend)* Asjeblief? ... Asjeblief? En vertel tegen niemand iets! ... Beloof het me! Op je eerste-communiezieltje.
- LIEN *(krijgt medelijden met de bijna zeltogende bisschop)* Goed, ik beloof het u.
- LUDO *(opgelucht)* God zal het je lonen, Lien.
- LIEN Ik zal eerst maar eens gaan kijken of ik Chris, de poetsvrouw, nog ergens kan vinden met uw kleren. *(gaat richting deur)*
- LUDO Je bent een engel.
- LIEN *(krijgt een idee)* Weet u wat, ik zal u voorlopig mijn Isaakkleren geven.
- LUDO Je wat?
- LIEN Mijn Isaakkleren. De kleren die ik heb gedragen om hier te poseren voor het portret van Tante Nonneke.
- LUDO *(weer in paniek)* Een nonneke? *(kijkt wild om zich heen)* Hier?
- LIEN *(sussend)* Weest u maar niet ongerust. Ze slaapt. Het is het Tante Nonneke van mijnheer Vaneyck en ze laat zich door hem haar portret schilderen. Of beter

gezegd: haar triptiek. *(fier)* En ik heb mij mogen verkleden als Isaak om samen met haar te poseren.

LUDO Wie is Isaak?

LIEN *(kijvend)* Foei, mijnheer de bisschop. Wacht u maar even, dan haal ik ze.

LUDO *(weer in paniek)* Wie?

LIEN Die kleren, natuurlijk. *(af naar boven)*

LUDO *(bang om zich heen kijkend)* Het zal toch niet waar zijn zeker. Mevrouw Bergers in eigen persoon, de pitbull van de paus. Ik ben een gat, wat zeg ik, twee gaten in de lucht gesprongen toen ik hoorde dat ze ging verhuizen en nu blijkt ze tweehonderd kilometer verder naast mijn portretschilder te wonen. *(zuchtend)* Hoeveel tegenslag kan een mens hebben in het leven.

Maar een mens kan nog heel wat meer tegenslag hebben. Want de 'winkel'deur gaat open en wie verschijnt daar? Juist. De pitbull van de paus, Annick Bergers. Ludo kan nog maar net dekking zoeken achter de paravent terwijl hij het habijt van Tante Nonneke nog snel weet mee te grissen.

ANNICK *(in de deuropening)* Hallo? Is hier iemand? Lien? *(hoort geluid achter de paravent)* Ben jij dat, Lien? *(gaat naar de paravent; dan komt Ludo tevoorschijn, gekleed in het habijt van Tante Nonneke, zijn hoofd verborgen in de kap)* Aha, u moet Mère Anne zijn, het Tante Nonneke van de verver. *(Ludo knikt alleen maar)* Aangenaam. *(steekt haar hand uit; Ludo geeft haar een hand)* Ben ik blij dat ik hier nog een zielsverwant ontmoet, want ik heb de indruk dat de christenmens de laatste jaren een zeldzaamheid geworden is. Vroeger werd de wereld gedragen door geestelijken en christelijke denkers, nu alleen nog maar door politici en ander corrupt ongedierte. Criminelen, perversen, travestieten en andere afwijkingen zie je overal, maar christenmensen, ho maar. *(bekijkt Ludo)* Vindt u dat ook niet, Mère Anne. *(Ludo knikt heftig)* Ik mag toch Mère Anne zeggen? *(Ludo knikt opnieuw)* Bent u altijd zo zwijgzaam? *(Ludo knikt opnieuw)* U heeft toch geen gelofte van stilte afgelegd? *(Ludo schudt heftig van neen)* Het tegendeel zou me verbazen, want dat is niets voor *(wijst naar het habijt)* voor uw orde. *(fier)* Ik ben namelijk nogal goed thuis in christelijke organisaties en kerkelijke kringen. Ik ben al jaren bestuurslid en steunpilaar, mag ik wel zeggen, van tientallen plaatselijke en regionale en zelfs landelijke afdelingen van KAV, KVLV, Ziekenzorg, Welzijnzorg, de Damiaanactie, Caritas Catholica en de Bond van Katholieke Prostituees. *(vertrouwelijk)* Zelfs de West-Vlaamse bisschop, bisschop Wilders, is een goede en intieme vriend van mij. We zagen elkaar regelmatig op vergaderingen, ontmoetingsdagen en conferenties. We werkten ook heel nauw samen, tot ik naar hier verhuisd ben. *(vertederd glimlachend)* Hij is eigenlijk een heel mooie man. *(dicht bij Ludo)* Ik geloof dat hij stiekem verliefd op me is. De manier waarop hij me soms aan zit te kijken. Het is de enige mens die ik ken waar nu eens helemaal niks mis mee is. *(bekijkt Ludo wantrouwig)* U bent uw tong toch niet kwijt zeker?

- LUDO *(met vrouwenstem)* Neenee.
- ANNICK Ik heb ook heel veel steun van mijn vriend de bisschop gekregen in één van de donkerste periodes uit mijn leven: toen ik ontdekte dat mijn man *(vol afschuw)* vieze spelletjes speelde en bestialiteiten uithaalde met andere mannen. *(begint te janken en stort zich in Ludo's armen)* Kan u zich dat voorstellen? Dat een man liever met een andere man in plaats van met een vrouw naar bed gaat?
- LUDO *(gelukzalig)* Ja! *(herpakt zich)* Euh ... nee ... nee, dat kan ik mij niet voorstellen. *(hoofdschuddend)* Nee.
- ANNICK Ik word er nog altijd ziek van.
- LUDO *(troostend)* Alle lijden en pijn zijn tijdelijk, mevrouw Bergers. De Heer beproeft ons alleen maar om ons nog sterker te maken.
- ANNICK *(snikt en snuit haar neus)* U heeft gelijk, Mère Anne. Mijn vriend de bisschop zei krek hetzelfde. We hielden zielsveel van elkaar, mijn man en ik, ik had hem indertijd wel kunnen doodknippen van liefde. ... Had ik het toen maar gedaan.
- LUDO *(nu al wat zelfzekerder)* Wie weet ontmoet u in de nabije toekomst wel weer een andere man en bent u, voor u het zelf beseft, binnen de kortste keren gelukkig hertrouwd.
- ANNICK *(heftig)* Hertrouwen? Ik? Zwijg mij stil. Geen haar op mijn hoofd dat daar aan denkt. Alle mannen zijn hetzelfde: duw ze allemaal in een zak, rammel er eens goed mee, schud hem om en ge weet niet meer welke de uwe is. Nee, als ik vuiligheid in mijn bed wil, dan zal ik er zelf wel in schijten.
- LUDO Dat is ... euh ... wel een zeer radicale manier van uitdrukken.
- ANNICK Maar u heeft dan ook niet meegemaakt wat ik heb meegemaakt.
- LUDO Nee, spijtig genoeg niet, nee. *(beseft dan dat hij zich versproken heeft en herpakt zich snel)* Ik bedoel, gelukkig niet, nee.
- ANNICK Wat ik zag toen ik de chauffagekelder binnenkwam, dat kan u zich niet voorstellen, dat tart elke verbeelding. *(wil uitgebreid beginnen te vertellen)* De kapper hing aan zijn armen vastgebonden en met zijn geval recht omhoog aan een poutrelle en de cafébaas stond voorovergebogen voor hem en ik keek hem recht in zijn aarsoog en mijn man ...
- LUDO *(een beetje opgewonden)* De details mag u mij besparen, mevrouw Bergers, ik kan het mij zo ook wel voorstellen.
- ANNICK *(verbaasd)* Oh ja?

- LUDO Ik ... euh ... ik heb een levendige fantasie.
- ANNICK Het is nu niet dat ik preuts en puriteins ben opgevoed, Mère Anne, maar wat ik daar zag, dat ... dat ... *(begint te snorren)*. En dan te zeggen dat ik dacht dat wij een fantastisch seksleven hadden, mijn ex en ik. Zelf heb ik nooit te klagen gehad, vond ik. En hij ook niet. We kwamen zeker genoeg aan onze trekken, ik toch zeker. *(weemoedig)* Als ik terugdenk aan al die hoogtepunten die ik bereikt heb, dan word ik weer helemaal warm van binnen. Want u moet weten, als bij mij de orgaskraan helemaal wordt opgedraaid, dan is het kermis, dat kan ik u wel verzekeren. *(vertrouwelijk)* Ik word dan helemaal rood over mijn hele lichaam. *(opgewonden)* Ik voel hoe mijn baarmoeder zich ritmisch begint samen te trekken en soms ... en soms begin ik zelfs te squirten als ik aan het komen ben!
- LUDO *(niet-begrijpend)* Aan het komen?
- ANNICK Tegen u durf ik dat wel te vertellen, Mère Anne, vrouwen onder elkaar hè. *(met een knipoog)* Het is niet omdat u in een klooster zit, dat u euh ... enfin, u begrijpt wat ik bedoel.
- LUDO Euh ... ik moet eerlijk bekennen dat ik toch niet zo thuis ben in die dingen. Ik heet niet Wilfried Martens.
- ANNICK *(bekijkt Ludo wantrouwig)* Maar genoeg gezeverd nu. Heeft u mijn dochter Lien soms gezien? Volgens mijn buurvrouw is ze hier een paar uur geleden naar binnen gegaan maar nog altijd niet terug naar buiten gekomen en dat terwijl ik haar verboden heb om hier ook nog maar één voet binnen te zetten.
- LUDO *(sarcastisch)* Een mens mag blij zijn dat hij oplettende burens heeft. 'Die op het weer let en op andermans wijf, die deugt niet', zei mijn moeder altijd.
- ANNICK *(ongeduldig)* Heeft u haar nu gezien of niet?
- LUDO Ze ... euh ... ze heeft samen met mij geposeerd.
- ANNICK *(kwaad)* Ze heeft wat?
- LUDO Mijn ... euh ... mijn neef schildert mijn portret en ik had haar gevraagd om samen met mij te poseren.
- ANNICK *(kwaad, met de handen in de zij)* Heel schoon is dat, dat moet ik zeggen, dat u haar aanspoort tot ongehoorzaamheid aan haar eigen moeder. En dat voor een vrouw van God.
- LUDO *(klein)* Ik wist toch niet dat u het haar verboden had.
- ANNICK Zever. *(om zich heen kijkend)* Waar is mijn kleine meisje nu? *(gestommel op de trap)*
- LUDO *(opgelucht)* Ik denk dat ze er aankomt.

Dan komt Lien binnen met haar Isaakkleren in de handen.

- LIEN *(opgewekt)* Hier ben ik weer. *(schrikt al ze haar moeder ziet en de bisschop in het habijt van Tante Nonneke)* Dag moeder.
- ANNICK *(kwaad)* Had ik jou niet uitdrukkelijk verboden om dit oord van verderf te betreden?
- LIEN *(nederig)* Het spijt me, moeder, maar het was voor een goede en *(met nadruk)* christelijke zaak, nietwaar ... euh ... Mère Anne? *(geeft Ludo de Isaakkleren)*
- LUDO Heel zeker.
- ANNICK Christelijke zaak of niet, wij blijven geen seconde langer hier. Ik betrouw die Vaneyck nog niet op een leeg patattenveld. *(verontschuldigd naar Ludo)* Sorry, Mère Anne, maar uw neef en ik, dat is zoals water en vuur. Als hij mij nog langer blijft koeioneren zoals hij dat tot nu toe gedaan heeft, dan verwerk ik binnenkort zijn darmen tot vioolsnaren.
- LIEN Moeder, het is hààr fout niet.
- ANNICK Niks mee te maken. Kom, meisje. *(sleurt Lien mee naar buiten; deze draait zich nog even verontschuldigd om naar Ludo.)*

Dan verschijnt Tante Nonneke, uit haar dutje gewekt door de woordenwisseling beneden. Ze draagt nog steeds haar Abrahamkleren.

- TN *(bits)* Wat is me dat hier allemaal voor een onfatsoenlijk lawijt op dit christelijke middaguur! *(verstijft als ze 'iemand' in haar habijt ziet; gevaarlijk stoïcijns kalm)* Wie zijt gij?
- LUDO *(weet niet dat dit tante Nonneke is en probeert er zich al zingend en met een grapje vanaf te maken, want 'Wie zijt gij' zijn toevallig de beginwoorden van het tweede couplet van 'Te Lourdes op de bergen')* 'Vroeg het meisje, die u daar bevindt. Ave, ave, ave Maria. Ave, ave, ave Maria.'
- TN *(neemt met gemak de barkruk of een andere stoel met één poot in de hand en gaat daarmee dreigend richting Ludo; nadrukkelijk)* Wie .. zijt ... gij?
- LUDO *(slikt even)* Ik? Ik ... euh ... ik ben Mère Anne, het Tante Nonneke van mijnheer Vaneyck.
- TN *(vals glimlachend)* Ah zo, gij zijt Mère Anne.
- LUDO *(opgelucht)* Ja.
- TN *(schreeuwt)* Farizeeër! *(gooit de stoel aan de kant)*
- LUDO *(in paniek)* Wie? Ik?
- TN Ja, gij, vals addergebroed! Ik ben Mère Anne! Wraak! *(stormt nu op Ludo af)* Laat mij uw ware gelaat zien, Satan! *(onder het slaken van enkele godsvruchtige oorlogskreten overweldigt ze Ludo en neemt hem in een houdgreep)* Wraak! God met mij in deze heilige strijd!

LUDO *(schreeuwt als een gekeeld speenvarken)* Help! Hèèlp!! Hèèèlp!!!

Dan gaat de 'winkel'deur open en verschijnt Marnicq ten tonele, een voorbijganger die gealarmeerd werd door het hulpgeroep van Ludo. Hij schrikt als hij ziet hoe een forse man (Tante Nonneke als Abraham) een klein nonnetje (Ludo als Tante Nonneke) overweldigt.

MARNICQ Wat zullen we nu krijgen? Hou daar onmiddellijk mee op, smeerlap! Een nonnetje aanvallen, wie doet nu zoiets? Daarvoor moet je toch van een zieke hond gegeten hebben. *(probeert Tante Nonneke van Ludo af te trekken)* Los, zeg ik, los! *(maar als dit niet lukt neemt hij ergens een schilderspalet of een schilderij of een ander bruikbaar voorwerp en slaat er Tante Nonneke mee op het hoofd; deze valt bewusteloos neer)* Voilà, dat is je verdiende loon. Freak! *(helpt Ludo recht)* Gaat het, zuster?

LUDO Jawel, wreed bedankt, mijnheer ...

MARNICQ Croymans. Marnicq Croymans. *(ze geven elkaar een hand)*

Dan komt ook Annick, gealarmeerd door het lawaai, naar binnen gestormd.

ANNICK Wat gebeurt er? *(tot Marnicq)* Ik hoorde geschreeuw en zag u toen hier naar binnen lopen. *(ziet Ludo en gaat naar hem toe)* Gaat het, Mère Anne?

LUDO Ja. Dank u.

MARNICQ Ik kwam hier toevallig voorbij gewandeld en toen hoorde ik hulpgeroep en toen zag ik hoe dit arme nonnetje aangevallen en bijna verkracht werd door die halve gare.

LUDO *(probeert te minimaliseren)* Zo erg was het nu ook weer niet.

ANNICK Waar kwam die viezentist eigenlijk vandaan?

LUDO Euh ... van boven.

ANNICK Van boven? Mijn God, mijn dochter was daar ook! *(grijpt de bewusteloze Tante Nonneke bij de strot en schudt haar heftig door elkaar)* Wat heb je met mijn dochter aangevangen, misbaksel? *(Tante Nonneke reageert uiteraard niet)*

MARNICQ Dat ziet er inderdaad maar een vies ventje uit. Hij lijkt een beetje op Jean-Pierre Van Rossem of Danny Vandenbossche. Waarschijnlijk een Oost-Europeaan.

ANNICK *(er gaat haar een licht op)* Dat moet die vrouwentaster zijn die ze zoeken.

MARNICQ EN LUDO Die wie?

ANNICK Die vrouwentaster.

MARNICQ EN LUDO Die wat?

ANNICK Die vrouwentaster. Er loopt hier in het dorp een vrouwenpotelaar rond. *(verduidelijkt na onbegrijpende blikken van Marnicq en Ludo)* Iemand die de vrouwen van het dorp lastig valt en hen in de billen en de borsten probeert te pitsen. *(rikt van afschuw)*

LUDO *(nieuwsgierig)* Heeft hij u ook al ... euh ... betast?

ANNICK Gelukkig niet, nee. Hij zou het ook niet moeten proberen.

LUDO *(wijst naar Tante Nonneke)* Wat doen we met ha ... met hem?

MARNICQ Uitleveren aan de politie natuurlijk.

ANNICK Zouden we dat wel doen? De politie doet toch niks. Die laten hem onmiddellijk weer lopen, als ze hem al zouden oppakken natuurlijk, en moesten ze hem uiteindelijk met heel veel chance toch voor het gerecht krijgen, dan komt hij er in het beste geval met een onnozele taakstraf van af. Nee, we kunnen beter het recht in eigen handen nemen.

LUDO Maar dat kunnen we toch niet maken, mevrouw Bergers.

ANNICK Oh nee? Trek zijn broek maar eens naar beneden en geef me maar eens een notenkraker. Met plezier plet ik hem de balletjes en snijd ik hem zijn stijselaar er af. Wedden dat hij in het vervolg met zijn vette duimen van de vrouwen zal afblijven.

MARNICQ *(bewonderend)* U bent precies ook een harde.

LUDO Ze ... euh ... heeft dan ook al het een en het ander meegemaakt, is het niet mevrouw Bergers?

ANNICK *(kortaf)* U moet mijn privéleven niet zomaar op straat gooien, Mère Anne.

LUDO *(verontschuldigend)* Nee, natuurlijk niet. Mijn excuses.

MARNICQ Dan toch maar de politie waarschuwen?

ANNICK *(bekijkt Tante Nonneke minachtend)* Spijtig.

MARNICQ Dat lijkt me toch de beste oplossing.

LUDO Voor mij hoeft dat niet.

ANNICK Huh?

LUDO Ik ... euh ... ik ben eigenlijk niet van plan om een aanklacht in te dienen.

MARNICQ Oh nee?

ANNICK Wat had u dan willen doen?

LUDO Euh ... niets.

ANNICK *(wordt kwaad)* Niets? Wat zullen we nu krijgen? U wordt tot in het diepste van uw ziel verkracht door de eerste de beste ontsnapte circusaap en u doet niets?

LUDO Euh ... ja.

ANNICK *(kwaad)* Nu moet u eens goed naar mij luisteren, Mère Anne. Hoe kunnen wij ooit de strijd tegen de ongewenste intredes van de pezeriken in al onze

lichaamsopeningen winnen als vrouwen zoals u weigeren om aangifte te doen? Beseft u eigenlijk wel wat u zegt? Wij, onteerde vrouwen, wij moeten solidair zijn in ons gevecht tegen de fallocratie. U bent een schande voor het mensdom, Mère Anne. Ik zal mijn vriend de bisschop zeker aanspreken over uw bijzonder asociaal en vrouwonvriendelijk gedrag. U moest zich schamen!

- MARNICQ *(fluit bewonderend)* Whaw, u durft het nogal eens te zeggen, mevrouw ... euh ...?
- ANNICK Bergers, Annick Bergers.
- MARNICQ Mevrouw Bergers.
- LUDO *(aarzelend)* Misschien kunnen we dan inderdaad toch maar beter een aangifte doen, mevrouw Bergers.
- ANNICK Zo mag ik het horen, Mère Anne. Welkom in de familie. U gaat er geen spijt van krijgen, dat beloof ik u, *(wijst wraakzuchtig glimlachend naar Tante Nonneke)* maar hij wel! *(gaat richting deur)* Ik zal zelf wel naar de politie gaan. *(trionfantelijk)* Ze kennen mij daar ondertussen al. *(af)*
- MARNICQ *(wijst naar Tante Nonneke)* Wat doen we ondertussen met hem? We kunnen hem zo niet laten liggen. Stel dat hij terug bij bewustzijn komt vooraleer de politie er is.
- LUDO Laten we ha... hem voorlopig maar opsluiten in het toilet. *(wijst naar het toilet)*
- MARNICQ Dat is een goed idee. *(Ludo en Marnicq slepen Tante Nonneke naar het toilet en sluiten haar daar op)* Die valt geen arme nonnetjes meer lastig.
- LUDO *(niet op zijn gemak)* Hoe kan ik u ... euh ... bedanken voor uw hulp?
- MARNICQ Maar dat hoeft toch helemaal niet. Dat is graag gedaan, Mère Anne. Ik mag toch Mère Anne zeggen?
- LUDO Natuurlijk. Zegt u maar gerust Mère Anne, mijnheer Croymans. Ik ben het Tante Nonneke van mijnheer Vaneyck, de ... euh ... kunstschilder.
- MARNICQ *(nieuwsgierig)* Waarom wou u eigenlijk eerst geen aangifte doen?
- LUDO Euh ... omdat ... euh ...
- MARNICQ *(een beetje geniepig)* Misschien vond u het wel prettig.
- LUDO *(een beetje bang)* Wat bedoelt u?
- MARNICQ Er zijn nu eenmaal vrouwen die het opwindend vinden om door vreemde mannen bepoteld en gekust te worden.
- LUDO Is dat echt?
- MARNICQ Maar natuurlijk. Ze gaan zelfs speciaal met die bedoeling naar markten en kermissen en andere manifestaties waar veel volk bijeen is.
- LUDO *(slikt)* Dat lijkt me toch straf.
- MARNICQ *(gaat langzaam naar Ludo)* Bent u ook zo een vrouw, Mère Anne?

LUDO *(bang achteruit deinzend)* Hoe bedoelt u?

MARNICQ Ik kan me voorstellen dat u in het klooster aardig wat te kort komt.

LUDO Nee!

MARNICQ Ah nee?

LUDO Ik bedoel ...

MARNICQ Ik hou anders wel van een smachtende vrouw, een goed geproportioneerde vrouw als het een beetje meezit, eentje met brede heupen en volle borsten, waar je pak aan hebt.

LUDO Dan bent u bij mij toch aan het verkeerde adres.

MARNICQ *(raakt langzaam opgewonden)* U bent een mooie vrouw, Mère Anne, en ik zie aan uw ogen dat u naar een stevige vent verlangt.

LUDO *(gelukkig)* Ja! *(herpakt zich)* Ik bedoel nee!

Maar het kwaad is al geschied en onverwachts grijpt Marnicq Ludo vast en kust hem op de mond. Ludo lijkt ervan te genieten. Plots trekt Marnicq zich terug.

MARNICQ *(wantrouwig)* Waarom verbergt een nonnetje een colaflesje onder haar habijt?

LUDO Dat is geen co...

MARNICQ *(in paniek)* Godverdomme, u bent een man! *(kokhalzend vlucht hij naar buiten)*

LUDO *(de ogen ten hemel geheven)* Mijn God, waarom is het vlees soms zo zwak? ... Of beter gezegd, waarom is mijn vlees soms zo sterk?

Dan begint Tante Nonneke heftig op de toiletdeur te bonken en er driftig tegenaan te schoppen.

LUDO Oh nee!

TN Laat me hieruit! Godverdomme, laat me hieruit! Help! Godverdomme, godverdomme! *(ze slaagt erin om een gat in de deur te trappen)*

LUDO *(in paniek)* Kak! En ik heb haar habijt nog aan!

Als een bezetene begint Ludo zich om te kleden. Eerst trekt hij het habijt uit en hangt het over de paravent, dan trekt hij de Isaakkleren + attributen die Lien hem gegeven heeft, aan. Ondertussen steekt Tante Nonneke een hand door het gat in de deur, draait de sleutel om en laat zichzelf vrij.

TN *(furieus)* Lien! Waar zijn ze?

LUDO *(onschuldig; met hoge stem)* Wie?

- TN Die geweldenaar en die zondaresse die mijn habijt gestolen heeft natuurlijk. *(Ludo kijkt onnozel en niet-begrijpend)* Er waart hier een vrouw rond die mijn habijt heeft aangetrokken en die zich voor mij uitgeeft.
- LUDO *(onschuldig)* Foei, foei, foei, wie doet nu zoiets?
- TN En toen ik haar tot de orde riep, werd ik door een lelijk manspersoon aangevallen, neergeslagen en hier op het huiske opgesloten. Waar zijn ze?
- LUDO *(nog steeds onschuldig)* Ik heb er geen flauw gedacht van, Mère Anne. Ik heb niets of niemand gezien. Ik was euh ... ik was boven en toen ik uw geroep en gevloek en getier hoorde, ben ik onmiddellijk naar beneden gekomen.
- TN *(scherp)* Ik vloek niet.
- LUDO *(kleintjes)* Uiteraard niet.
- TN Als ik die twee te stekken krijg, dan gaat dat nu niet precies hun meest gezegende dag worden.
- LUDO *(toont onschuldig het habijt dat hij zelf over de paravent gehangen heeft)* Kijk, Mère Anne, uw habijt.
- TN Aha, dat is tenminste al iets. Kom, we kleden ons om, Lien, want van poseren zal er voorlopig niet veel meer in huis komen. *(begint zich achter de paravent om te kleden)*
- LUDO Euh ... doet u maar, Mère Anne. Ik hou mijn ... euh ... Isaakkleren liever nog wat aan.
- TN Oh ja?
- LUDO Ze ... euh ... ze zitten zo lekker.
- TN *(legt haar Abrahamkleren op een stoel)* Ik zal ze hier maar laten liggen voor de volgende sessie. Waar zou mijn neef gebleven zijn? Weet gij daar iets van, Lien?
- LUDO Ik ...euh ... ik weet het niet, Mère Anne.
- TN *(al een beetje gekalmeerd)* Ik begrijp eerlijk gezegd niet goed waarom iemand een habijt zou willen stelen.
- LUDO *(schijnheilig)* Ik ook niet, Mère Anne. *(hoofdschuddend)* Waar gaat het toch met deze wereld naar toe.
- TN *(heftig)* Recht naar den ondergang natuurlijk. Gebrek aan beheersing van de zinnelijke driften, gebrek aan wilskracht, gebrek aan matigheid en onthouding, gebrek aan blijden arbeidsijver, gebrek aan gestrengheid jegens zichzelf, dat leidt de mensheid naar den ondergang, naar het eeuwige Armageddon.
- LUDO Op die manier.
- Dan gaat de deur open en komt Jan binnen.*
- TN Aha, daar zijt ge eindelijk.

- JAN *(blijft verwonderd staan en wijst naar de ingetrapte wc-deur)* Wat is er hier aan de hand?
- TN Ze hadden mij opgesloten.
- JAN *(verbaasd)* U? Wie? Waar? Waarom?
- TN Toen ik een kwartier geleden naar beneden kwam, stond hier een of ander stuk onchristelijk geuzenvenijn te paraderen in mijn habijt. Toen ik haar vroeg wie ze was zei ze dat ze Mère Anne was. Kunt gij u dat voorstellen, neef? En toen ik haar zachtjes ter verantwoording wou roepen kreeg ze bijstand van een streep braaksel van de straat en die heeft mij dan neergeslagen.
- JAN *(totaal verbouwereerd)* Ik begrijp er niets van.
- TN En dan hebben ze mij opgesloten op het huiske, maar daar weet ik niets van want toen was ik van mijnen apropos.
- JAN Op het huiske, zegt u? Maar zat daar dan niemand anders op?
- TN *(kwaad)* Hoe bedoelt ge? Natuurlijk niet.
- JAN Gelukkig.
- Ondertussen probeert Ludo van achter de rug van Tante Nonneke de aandacht van Jan te trekken en hem mimerend duidelijk te maken dat hij het is, Ludo, die de Isaakkleren heeft aangetrokken. Paniekerig smeekt hij Jan om hem niet te verraden.*
- JAN *(tot Ludo)* Heb jij niets gezien, euh ... Lien?
- LUDO *(staakt zijn mimeshow als tante Nonneke zich naar hem draait)* Euh ... nee, mijnheer Vaneyck. Ik ben pas naar beneden gekomen toen ik haar hier hoorde vloeken als een ketter.
- TN *(scherp)* Ik vloek niet, heb ik gezegd.
- JAN Waarom zou iemand uw habijt willen aantrekken?
- TN Dat weet ik niet. Dat heb ik mij ook al afgevraagd.
- JAN En waarom zou iemand een *(ironisch)* zwak en weerloos nonnetje willen neerslaan?
- LUDO Ik zou het echt niet weten.
- JAN *(begint een vaag vermoeden te krijgen van wat er ongeveer allemaal gebeurd zou kunnen zijn en kijkt met een bedenkelijke blik naar Ludo)* Tenzij ...
- TN Tenzij wat?
- JAN *(ziet de angstige en smekend blik van Ludo die heffig 'neen' schudt)* Oh, niets, Mère Anne.
- TN Er is hier iets heel vreemds aan de gang, dunkt mij. Gij verbergt toch niets voor mij, neef?

JAN *(breed glimlachend)* Ik zou niet durven Mère Anne. U hoeft niet ongerust te zijn.

Op dat moment gaat de deur open en verschijnt Lien.

LIEN *(heeft in eerste instantie alleen maar Ludo/Isaak gezien; terwijl ze de deur dicht doet, met de rug naar het publiek)* Ik ben naar het wassalon geweest, maar ... *(draait zich op dat moment om en stopt als ze Tante Nonneke ziet)*

Ludo schrikt hevig als Lien binnenkomt. Tante Nonneke kijkt eerst verbaasd van Ludo naar Lien en vice versa, maar stormt dan vervaarlijk grommend en met de dolk van Abraham in de hand, op Ludo af.

TN Addergebroed!

LUDO *(face publique)* Oeioeioeioeioei!

DOEK

DERDE BEDRIJF (aansluitend op het tweede bedrijf)

Het derde bedrijf begint waar het tweede is geëindigd. Tante Nonneke staat onheilspellend dicht bij Ludo met haar Abrahamdolk in de aanslag.

- TN Trek onmiddellijk die kleren uit, ongedierte, of ik zal uw bloed overvloedig laten stromen! (*Ludo staat verstijfd van angst; Tante Nonneke heft haar dolk*) Trek die kleren uit, zeg ik. (*Ludo trekt snel de Isaakkleren uit*) Farizeeër, Godshater! (*Ludo staat nu terug in zijn vrouwenondergoed*) Wie zijt gij, addergebroed?
- LUDO (*met de mond vol tanden*) Ik euh ...
- LIEN (*snel*) Dat is mijn vriendin.
- TN (*verbaasd*) Uw vriendin? En hoe heet uw vriendin?
- JAN Jozef. (*verbetert zichzelf snel*) Jozefa.
- TN Jozefa?
- JAN Jozefa Debruyn.
- LIEN (*overtuigend knikkend*) Ja.
- TN (*achterdochtig*) En wat doet uw vriendin hier in haar ondergoed in het atelier van mijn neef?
- LIEN Ze is ... euh ...
- JAN (*komt haar weer ter hulp*) Ze is ... euh ... op de vlucht.
- TN Op de vlucht?
- JAN Ja ... euh ... (*uitvindend*) voor haar pooier.
- TN Haar pooier?
- JAN Jozefa is een euh ... meisje van lichte zeden en van plezier en ...
- TN Bedoelt gij dat ze een gevallen vrouw is? Een product van het vergif der ontucht?
- LIEN (*snel*) Maar ze wil er nu onmiddellijk mee stoppen.
- JAN Ja, ze wordt mishandeld door haar pooier en ook door haar klanten, en daarom heeft ze besloten om er mee te stoppen.
- TN Waarom had ze mijn Isaakkleren aan?
- LIEN Omdat ze op het moment geen andere kleren meer heeft. Ze is halsoverkop gevluht in haar werktenu.
- TN En waarom is ze hierheen gevluht?
- LIEN Omdat ik haar ... euh ... haar beste vriendin ben.

- JAN En ik heb tegen Lien gezegd dat ze altijd bij mij mag aankloppen als ze ooit in de nood zit. *(schijnheilig)* Hier bij een religieuze schilder gaat haar pooier haar zeker niet zoeken.
- TN Is dat allemaal waar, Jozefa?
- LUDO Euh ... ja, Mère Anne.
- TN Gij zijt toch niet vergeten te liegen?
- LUDO Neenee, Mère Anne. ... Ik bedoel, jaja, Mère Anne.
- TN *(kijkt Ludo onderzoekend aan ...)* Dan is het goed. *(... en perst hem medelijdend tegen de borst)* Arm kind. Mijn hart bloedt bij het zien van uw schande en van al die zonde-ellende die het gevolg is van dezen ongodsdienstigen, ongelovigen en onchristelijken geest des tijds. De ontucht lokt de jeugd en drijft haar den giftigen angel diep in het hart. We mogen blij zijn dat Ons Heer ons tot nu toe nog niet veel zwaarder gestraft en gebrandmerkt heeft voor ons zedenloos gedrag. Komt gij zo dadelijk maar mee naar mijn kamer, meisje. We zullen er samen bidden tot Ons Heer opdat hij de pestbuil der pornografische industrie zou laten openbersten en de steden der zonde voor immer en altijd zou mogen verwoesten zoals hij dat met Sodom en Gomorra heeft gedaan. *(gooit zich op de knieën en begint te lamenteren)* 'Kom dan, o Christus, kom, o kom! Groot zijn de misdaden, vreselijk de zonden des volks, maar groter is uw macht, groter uw medelijden. Ik ken de kwalen van onzen tijd, ze zijn ontzettend, en ik zie de tekenen des doods, maar ik geloof in het leven.' *(staat terug recht)* Kom, Jozefa, ik zal uw schrijnend verhaal aanhoren en ik zal u troosten en we zullen samen bidden voor uw zielenheil. *(ze neemt Ludo stevig vast, maar deze stribbelt nog wat tegen)* Kom op, Jozefa, neem uw kleren mee en laat ons samen optrekken ten heiligen strijde in de naam en de kracht des Heren. *(Ludo weet nog net de Isaakkleren mee te graaien terwijl hij dik tegen zijn goesting maar onherroepelijk mee naar boven gesleurd wordt; hulpeloos kijkt hij nog even achterom)*
- JAN *(als Tante Nonneke en Ludo af zijn)* Amen.
- LIEN *(lacht)* Amen.
- JAN *(bekijkt Lien onderzoekend)* Waarom kreeg ik toch de indruk dat jij 'Jozefa' probeerde te beschermen?
- LIEN *(ontwikkend; glimlachend)* Die vraag kan ik net zo goed aan u stellen.
- JAN Touché. Mijnheer Debruyn is een klant van mij en ik heb hem volledige discretie beloofd. *(nieuwsgierig)* En hoe ken jij hem?
- LIEN *(probeert zich er uit te praten)* Hij is een ... euh ... kennis van ons. Mijnheer ... euh ... Debruyn en moeder en ik zaten samen in de Katholieke Toneelbond 'Kunst en Kitsj'. Maar moeder kan hem niet zien of luchten. Ze ... euh ... denkt dat hij verliefd op me is.
- JAN *(monkelend)* En, is dat zo?
- LIEN Dat ... euh ... dat weet ik niet.

- JAN *(haar plagend)* En omdat hij misschien verliefd op je is, kan je moeder hem niet uitstaan?
- LIEN Euh ... onder andere. Hij is volgens moeder ook maar van hele lage komaf. Basse-classe en wagenvolk, zegt ze.
- JAN *(gelooft er duidelijk niets van)* Oh?
- LIEN *(het is duidelijk dat ze aan het verzinnen is)* Ze ... euh ... ze heeft hem zelfs eens met zijn hoofd tegen de muur geslagen omdat ze vond dat hij wat lang naar mij zat te staren.
- JAN Oh.
- LIEN Vandaar ... vandaar dat hij een beetje schrik voor haar heeft. Toen hij mij hier zag en hoorde dat wij hiernaast wonen, toen sloeg hij in paniek.
- JAN En hoe zit dat dan met zijn kleren?
- LIEN Chris heeft die meegenomen naar het wassalon. Ik ben haar nog achterna gelopen om haar tegen te houden, maar ze zaten al in de wasmachine.
- JAN *(heeft Lien glimlachend staan te bekijken en begint nu hardop te lachen)* Liegen gaat je precies toch niet zo goed af, beste Lien.
- LIEN *(kwaad)* Maar het is waar ... *(slaat haar ogen neer)* toch zeker dat van zijn kleren.
- JAN *(nieuwsgierig)* Wie is hij? *(ziet dat Lien met een gewetensprobleempje zit)* Je hoeft het me natuurlijk niet te vertellen als je dat niet wil.
- LIEN Het spijt me. Het is niet dat ik u niet vertrouw, mijnheer Vaneyck, maar hij wil absoluut niet dat moeder hem hier ziet en ik heb hem beloofd om tegen niemand iets te zeggen.
- JAN En belofte maakt schuld, ik begrijp het.
- LIEN Bedankt. *(verandert snel van onderwerp)* Ging u me niet iets vertellen over uw kinderen?
- JAN *(zijn gezicht betreft)* We hadden een dochter ...
- LIEN *(ontredderd)* Is ze ...?
- JAN *(snel)* Nee, ze leeft nog, maar ... ik heb haar nooit gezien.
- LIEN Maar hoe ...?
- JAN Dinah, mijn vrouw, is gestorven bij de geboorte van ons kind. Ik kon haar dood toen onmogelijk verwerken. *(cynisch)* Het ging behoorlijk mis met me, kan ik nu wel zeggen. Ik begon te drinken ... en te drinken ... en te drinken. Het kind heb ik onmiddellijk afgestaan voor adoptie. Ik wou haar niet zien, ik gaf haar de schuld voor de dood van Dinah. *(Lien kijkt hem niet-begrijpend aan)* Het is 20 jaar geleden, Lien. Ze heeft nu een toekomst die ik haar nooit had kunnen geven.
- LIEN Maar heeft u dan geen spijt?

- JAN Spijt is wat de koe schijjt. Van spijt kan een mens niet leven, Lien.
- LIEN *(niet-begrijpend)* Nee.
- JAN Ach, het heeft geen zin om te proberen ons verleden in te halen. Als we het al maar een plaats kunnen geven, dan is dat meestal al voldoende. *(bekijkt Lien)* Geloof je me niet? Nee, dat begrijp ik wel. Je bent ook nog zo jong. *(verandert van onderwerp)* Wat doen we met 'Jozefa'?
- LIEN Ik vrees dat 'ze' toch zal moeten wachten tot Chris terug is.
- Ondertussen is Fabienne de Filet de Saks binnengekomen. Fabienne is een ravissante, wulpse, verleidelijke bourgeoisverschijning. Als ze binnenkomt, knikt ze vriendelijk naar Jan en Lien vooraleer de nog zichtbare schilderijen tegen de wanden en op de ezels te gaan bewonderen.*
- JAN En dan te bedenken dat we nog niet aan zijn schilderij begonnen waren. Hopelijk haakt hij nu niet af.
- LIEN *(glimlachend)* Het is me het dagje wel.
- JAN *(sarcastisch)* Het enige wat nog ontbreekt om hem helemaal compleet te maken is een foto van het koningshuis en van de kop en de kont van Mieke Vogels.
- LIEN *(lacht)* U bent best wel grappig, mijnheer Vaneyck.
- JAN Moet jij niet naar huis gaan, wijsneus, vooraleer je nog meer miserie gaat krijgen met je moeder. Ik zal de problemen met 'Jozefa' wel oplossen.
- LIEN Goed. *(gaat naar de deur)* Dag mijnheer Vaneyck.
- JAN Dag Lien. *(Lien af, Jan kijkt haar dromerig na)* Dag Lien. *(tot Fabienne)* Kan ik u helpen, mevrouw?
- FABIENNE En of u mij kunt helpen. *(Jan kijkt een beetje verbaasd)* U bent onze telefonische afspraak voor een eerste poseersessie toch zeker niet vergeten, mijnheer Vaneyck? *(Jan kijkt onthutst)* Of wel?
- JAN *(herstelt zich snel)* Neenee, natuurlijk niet ... euh ... *(moet even naar haar naam zoeken)* madame de Filet de Saks.
- FABIENNE Zegt u maar 'madame Fabienne', mijnheer Vaneyck, dat is minder formeel.
- JAN Zoals u verkiest, madame Fabienne.
- FABIENNE Bon. Ik heb u al verteld dat we een strikte planning moeten volgen willen we het portret klaar hebben voor de verjaardag van mijn man. *(begint zich uit te kleden)* Waar mag ik gaan zitten?
- JAN *(verbleekt)* Het is toch geen naaktportret?
- FABIENNE Uiteraard wel. *(blijft staan en kijkt Jan achterdochtig en onderzoekend aan)* U heeft daar toch geen problemen mee?
- JAN *(snel)* Neeneeneenee.

FABIENNE Ze hebben mij verzekerd dat u bekend staat als de grootste naaktschilder van de Lage Landen.

JAN *(in zijn nopjes)* Allez, merci.

FABIENNE *(vol vuur)* Ik wil dat door dit schilderij de begeerte van mijn man zich alleen nog maar in mijn richting kanaliseert. Als hij in ons huis voortdurend met mijn uitnodigende naaktheid geconfronteerd wordt, dan zal hem de goesting om op een ander de springdienst te gaan doen snel overgaan.

JAN Oh? Heeft hij daar dan nood aan?

FABIENNE Absoluut niet, maar een mens kan niet voorzichtig genoeg zijn, zeg ik altijd maar.

JAN *(kijkt vanaf nu regelmatig achterom om te zien of Tante Nonneke niet in aantocht is)* Vooruit, dan zullen we maar beter geen tijd verliezen. Ik stel voor om de ruimte hier wat te verkleinen en intiemer te maken. *(hij zet de paravent iets meer naar voren en sleept er een zetel of chaise longue achterin)* Komt u maar, madame Fabienne. *(op het moment dat madame Fabienne haar laatste kledingsstukken uitrekt, stapt ze achter de paravent zodat het publiek haar niet meer kan zien)*

FABIENNE *(nu niet meer zichtbaar)* Wat denkt u, is dit een geslaagde houding? Doet ze u niet te veel aan de 'Venus van Urbino' van Titiaan denken?

JAN *(staat achter zijn schildersezels, wel zichtbaar voor het publiek; van de hand Gods geslagen, met ogen en mond wagenwijd open)* Euh ...

FABIENNE En wat vindt u hiervan? Te gewaagd?

JAN *(durft bijna niet meer te kijken)* Euh ...

FABIENNE En van deze pose?

JAN Ik had eerlijk gezegd toch iets ... euh ... meer kunstzinnigers in gedachten. Ik ben niet snel verlegen, maar als ik u in die houding moet portretteren, dan riskeer ik binnen de kortste keren de zedenpolitie op mijn dak te krijgen. En daarbij, de dokter heeft mij verboden om lang op de tocht te staan. Maar de klant is uiteraard koning.

FABIENNE U vindt mij dus vulgair?

JAN Euh ... 'ongeremd' lijkt mij een beter woord.

Stilte. Jan schildert. Terwijl hij schildert is aan zijn mimiek duidelijk te merken dat hij tegelijkertijd ontdaan en toch ook aangenaam verrast is bij het zien van het lichaam van de poserende Fabienne, die, jammer genoeg voor de toeschouwers, achter de paravent verscholen blijft.

FABIENNE Ik heb veel fantastische dingen over u gehoord, mijnheer Vaneyck.

JAN *(beetje verlegen)* Och.

FABIENNE Niet zo bescheiden, mijnheer Vaneyck. Vertel me eens, wat is het toch dat u tot een zo gerenommeerd portretschilder maakt?

JAN *(bescheiden)* Ach, mevrouw, ik ben slechts het handelen van een kunstzinnig transcendent vernuft dat de mystificatie van elke lijn van het menselijk lichaam probeert te abstraheren van het concept van het individuele object, hetgeen, zoals u begrijpt, meer is dan het subjectiveren van het idee an sich.

FABIENNE Wel, euh ...

JAN Hetgeen natuurlijk ook weer niet wil zeggen dat ik het sublimeren van de totale aberratie van een intolerante en abjecte postmodernistische kritiek op het figuratieve deelaspect in de subimpressionistische renaissance waar de decentrerende van het subject overbelicht wordt, geheel ongenegen zou zijn.

FABIENNE Euh ... nee, natuurlijk niet.

JAN Mijn kunst weerspiegelt onze tijd, madame Fabienne, ze straalt schoonheid en kracht uit, zonder gekunsteldheid of burgerlijk snobisme. Ze is een tegengewicht tegen de wansmaak van kunstbetweters, begrijpt u?

FABIENNE Euh ... uiteraard.

JAN Ik zal proberen het iets eenvoudiger uit te leggen. Mijn naamgenoot ontwierp voor het eerst en in een onovertroffen graad van volmaaktheid een schilderkunstig systeem, waarin de geparticulariseerde stoffelijke beschrijving der dingen geen belemmering was om ze onderling verbonden en opgenomen te zien in een volkomen aanvaardbaar en schijnbaar volgens werkelijke natuurwetten functionerende kosmos. Ik daarentegen ...

We horen nu gestommel op de trap.

FABIENNE *(ongerust)* Wat is dat? We kunnen toch ongestoord werken, mijnheer Vaneyck?

JAN *(kijkt paniekerig naar boven)* Normaal gezien wel, ja.

FABIENNE Ik ben dan wel verschrikkelijk fier op mijn uitzonderlijke lichaam en ik weet dat het best gezien mag worden, maar dat wil nog niet zeggen dat ik mijn ongerepte natuurlijke toestand gratis ga etaleren voor de schaamteloze blikken van de eerste de beste lul-de-behanger.

JAN Natuurlijk niet.

Op dat moment komt Ludo, nog steeds in vrouwenkleden, binnen gestormd. Hij ziet Fabienne uiteraard niet.

LUDO Dat mens is zot. Wat is dat eigenlijk voor iemand, mijnheer Vaneyck?

JAN Dat is nu mijn Tante Nonneke.

LUDO Ze is niet alleen zot, maar ik vrees dat ze ondertussen ook zo zat is als honderdduizend man.

JAN *(achterdochtig)* Hoe bedoelt u?

LUDO Ze heeft de fles wijn die daar lag te chambren helemaal alleen soldaat gemaakt.

JAN *(ontredderd)* Wat? Mijn beste wijn? Dat is een Château Pétrus!

LUDO Is? 'Was', zal u bedoelen.

FABIENNE *(niet-zichtbaar)* Is dat niet de stem van bisschop Wilders die ik daar hoor?

JAN *(kijkt ongelovig naar Ludo)* Bisschop Wilders?

LUDO *(totaal in paniek)* Nee!

FABIENNE Jawel, jawel. Ik ken die stem toch.

LUDO *(stilletjes)* Madame de Filet de Saks?

Ludo kijkt nu in doodsangst om zich heen. Jan, die nu beseft wie Ludo in werkelijkheid is, glimlacht, maar heeft toch medelijden met de ontredderde bisschop en geeft hem snel de Abrahamkieren en bijbehorende attributen die Tante Nonneke op een stoel heeft neergelegd. Ludo kleedt zich vliegensvlug om.

JAN Ik denk dat u zich vergist, madame Fabienne. Dit is ... euh ... mijnheer Abrahams ... iemand die voor mij werkt als model.

FABIENNE Ik zou nochtans durven zweren dat het de stem van bisschop Wilders was.

JAN *(gniffelend)* Nee, die ken ik niet.

LUDO Ik ook niet!

FABIENNE Tiens, dat is nochtans de bisschop van West-Vlaanderen. Een vriend van mijn schoonouders. Hij heeft ons nog getrouwd. Een heel fijne mijnheer is dat, bisschop Wilders. Integer. Betrouwbaar. Een rots in de branding. Een asceet ook. Niets op aan te merken.

JAN *(bekijkt Ludo met een scheef oog)* Een heiligenbeeldje, dus?

FABIENNE Absoluut. Als er ooit één mens verdient om naar de hemel te gaan, dan is hij het wel.

LUDO Ja.

FABIENNE *(steekt haar hoofd nu boven de paravent uit)* Dag mijnheer Abrahams. Aangename kennismaking.

LUDO *(wendt zijn hoofd af)* Dag mevrouw.

FABIENNE U bent er echt zeker van dat u geen familie van bisschop Wilders bent?

LUDO Heel zeker.

FABIENNE Bon. Niet voor het een of het ander, mijnheer Vaneyck, maar zouden we dan nu verder kunnen werken?

JAN Natuurlijk, madame Fabienne. Mijnheer Abrahams stond toch op het punt te vertrekken, is het niet ... Jozef?

LUDO Jaja.

ANNICK *(furieus)* Hoe durft u! Vetzak!

RIKSKE Waar is dat nonnetje? Kunnen we haar er niet bij halen?

JAN/LUDO Nee!

JAN *(snel)* Nee, ik vrees dat dat nu niet zal gaan. Ze ... euh ... ze slaapt en ze wil niet gestoord worden.

ANNICK Ik zeg u dat hij het is.

LUDO Ik ben onschuldig. Ik weet van niets.

ANNICK Dat zeggen ze allemaal. Dat doet mij aan den Duits denken.

LUDO Ik heb niets gedaan, zeg ik u.

JAN *(ongeduldig)* Rikske, mijn tijd is kostbaar en mijn klant kan niet langer wachten. Kan ik alstublieft verder werken?

RIKSKE Natuurlijk, mijnheer Vaneyck. *(tot Ludo)* Maar u zal ik toch moeten meenemen voor een verhoor, vrees ik, mijnheer ...?

JAN Abrahams.

RIKSKE Mijnheer Abrahams.

LUDO *(in paniek)* Neeeeee!

In volle paniek duwt Ludo Annick en Rikske opzij en vlucht naar buiten. Rikske zet de achtervolging in en ook Annick gaat hen luid schreeuwend achterna.

JAN *(zucht)* Oef.

FABIENNE *(steekt haar hoofd boven de paravent uit)* Wat was dat allemaal? Ik dacht dat wij hier ongestoord en in alle rust zouden kunnen werken.

JAN Excuseert u mij, madame Fabienne. Het is ... euh ... het is allemaal nogal moeilijk uit te leggen.

FABIENNE Probeer het toch maar.

JAN De lange versie of de korte versie?

FABIENNE De korte versie zal wel volstaan.

JAN Mijn tante Nonneke, Mère Anne, logeert hier een paar dagen. Ik maak een triptiek voor haar, maar ze is niet van de gemakkelijksten en nu heeft ze het in haar hoofd gehaald dat ik mij niet met naaktschilderen mag bezig houden en wat die in haar kop heeft, dat heeft ze niet in haar kont zitten, dat kan ik u verzekeren.

FABIENNE En u luistert altijd naar uw Tante Nonneke?

JAN Euh ... toch zeker als er hogere belangen in het spel zijn. Dankzij die opdracht voor haar heb ik uitzicht op nog heel wat meer lucratieve contracten.

FABIENNE Ik begrijp het.

JAN Maar ... euh ... dat is nog niet alles.

FABIENNE *(droogjes)* Dat had ik ook wel door.

JAN Sommige klanten hebben nu eenmaal speciale verzoeken en ze hebben liever niet dat anderen daar weet van hebben, als u begrijpt wat ik bedoel. Ik moet dus soms heel discreet te werk gaan.

FABIENNE *(monkelend)* En dat lukt niet altijd?

JAN Er willen soms nog al eens obstakels opduiken, om het heel voorzichtig te zeggen.

FABIENNE En mijnheer Abrahams?

JAN Mijnheer Abrahams, dat is weer een heel ander geval ... *(we horen nu gestommel van Tante Nonneke op de trap)* Shit. Daar is ze. Doe me een groot plezier, madame Fabienne, en laat u even niet horen of zien, tot ze weg is. Alstublieft? Mijn toekomst hangt er van af. Wat zeg ik? Mijn leven!

FABIENNE Mits een behoorlijke korting op de prijs van mijn portret ben ik zeker bereid om een inspanning te leveren.

JAN *(onthutst)* Oh, dat is smerig.

FABIENNE *(glimlachend)* Ik weet het.

JAN Wij noemen dat chantage.

FABIENNE Wat zal het zijn, ja of nee?

JAN Ja, natuurlijk. *(hoofdschuddend)* En dat voor iemand uit de hogere kringen.

FABIENNE Ik denk dat u een veel te geïdealiseerd beeld heeft van onze kringen, mijnheer Vaneyck.

JAN Dat moet haast wel. Ssst! *(duwt nu haar hoofd naar beneden)* Zwig!

TN *(komt lichtjes aangeschoten binnen; ze heeft de Isaakkleren bij en hangt deze over de paravent)* Wat was dat hier weer voor geschreeuw? Kan een mens dan niet meer rustig neerzitten voor een onderhoudend gesprek met een woord van troost voor een slachtoffer van de seksindustrie?

JAN *(verontwaardigd)* Rustig neerzitten voor een onderhoudend gesprek? Mijn beste wijn leegdrinken, ja.

TN *(minachtend)* Uw beste wijn? Die bucht is juist goed genoeg om het koper mee te poetsen.

JAN Het is godverdomme een Château Pétrus!

TN Stop met dat gevloek, zeg ik u! Gods engelen krijgen kippenvet als ze u zo bezig horen. Een Château Pétrus, een Château Migraine zult ge bedoelen. *(Fabienne moet niezen)* Wat is dat, neef?

JAN *(in paniek)* Niets!

TN Hoor ik daar iemand?

JAN Nee!

TN *(gaat achter de paravent kijken, ziet de naakte Fabienne, slaakt een immense kreet van afschuw ...)* Aaaarggh!!! *(... en valt flauw, zichtbaar voor het publiek)*

JAN Oh nee!

FABIENNE Het spijt me, ik kon er niets aan doen.

JAN Godverdomme, godverdomme. *(Tante Nonneke begint alweer bij te komen)* Vlug, kleeft u aan.

FABIENNE Wat gaat u nu doen?

JAN Ik verzin wel iets. Ze is toch zat. Kom. Haast u. *(Jan sleurt Fabienne, half aangekleed en met de rest van haar kleren in haar handen, achter de paravent uit en leidt haar naar het toilet)* Blijft u hier zitten, begrepen?

FABIENNE Ja, begrepen. Sorry.

TN *(is terug bij gekomen)* Wat is er gebeurd? Ben ik van mijn eigen gegaan? *(herinnert zich nu plots weer het een en het ander; dreigend)* Hebt gij hier een naakt vrouwmens zitten, neef?

JAN *(onschuldig)* Wie? Ik? *(overtuigend)* Maar nee, Mère Anne, natuurlijk niet, hoe komt u daar bij?

TN Ik ben er nochtans vrij zeker van dat ik een vrouw heb gezien.

JAN Maar u heeft ook een vrouw gezien.

TN Wat?

JAN Ik heb haar ook gezien, Mère Anne. We hebben een verschijning gehad. Een collectieve verschijning. Onze-Lieve-Vrouw heeft zich aan ons geopenbaard! We zijn gezegend. Vlak nadat u bent flauw gevallen heeft ze me verteld wie ze was.

TN Onze- Lieve-Vrouw? Naakt?

JAN *(overtuigend)* Maar zeker! Daarboven gaan ze ook met hun tijd mee, heeft ze me gezegd.

TN *(wantrouwig)* Zijt ge daar zeker van, jongen?

JAN Heel zeker, Mère Anne.

TN En waarom speciaal aan ons?

JAN Omdat wij beiden strijders zijn tégen zedenloosheid en vóór een samenleving die haar christelijke wortels hoog in het vaandel draagt en die eeuwenoude tradities van waarden en normen zoals respect in ere herstelt!

TN *(bekijkt Jan glimlachend)* Ik had het zelf niet veel beter kunnen zeggen, neef.

JAN Ik weet het.

TN *(in extase nu)* Dan moeten wij bidden, neef, en een dankzegging naar boven sturen. Kom, op de knieën, en buig uw hoofd.

Tante Nonneke dwingt Jan op de knieën en zet vervolgens vol overgave het 'Lauda Jerusalem' in. Dan komt Annick terug binnen gelopen. Ze is buiten adem.

ANNICK We hebben hem bijna te stekken. Rikske zit nog achter hem aan, maar ik kan niet meer. Ik ben buiten adem.

TN Wie zijt gij?

JAN Dat is mijn buurvrouw, mevrouw Bergers.

ANNICK *(verwonderd)* Maar we hebben daarstraks toch al een hele tijd met elkaar gesproken, Mère Anne.

TN Gij dwaalt, wij hebben helemaal nog niet met elkaar gesproken.

ANNICK Maar jawel, nadat we die verschrikkelijke man die u had aangevallen en die we nu aan het achtervolgen zijn, opgesloten hadden.

TN *(ijskoud)* Die verschrikkelijke man die gij hebt neergeslagen en opgesloten, dat was ik.

ANNICK *(onthutst)* Huh?

TN Ik droeg het aartsvaderskostuum van Abraham om te poseren voor mijn triptiek.

ANNICK Maar ... maar ... wie was dan dat nonnetje?

TN Dat zou ik ook wel eens willen weten.

JAN Dat moet 'Jozefa' geweest zijn.

TN Ah zo.

ANNICK Jozefa?

TN Een vrouw van zeer lichte zeden die zich wil bekeren. Ze is de beste vriendin van Lien.

ANNICK Wablief?

JAN Ze is op de vlucht voor haar pooier. Ze zal dat habijt aangetrokken hebben om niet herkend te worden door haar pooier die ongetwijfeld naar haar op zoek is.

ANNICK *(slaat haar hand voor de mond)* Mijn God, en ik heb haar mijn hele intieme leven verteld, tot in de kleinste bijzonderheden.

JAN *(droogjes)* Een hoertje zal zeker niet achterover slaan van de onnozeliteiten van een dertigsecondenwip in de missionarishouding eens in de drie weken, ergens tussen de soep en de patatten.

TN *(furieus)* Neef, uw taalgebruik! Foei, foei, foei!

ANNICK *(krijgt van colère bijna geen woord meer uitgebracht)* Gij ... gij ... gij ...

We horen nu gelach van Fabienne.

TN *(ijskoud, met een vernietigende blik)* Wat ... is ... dat?

ANNICK Pits hem maar af en kom d'er maar uit.

TN *(doet de deur van het toilet open, ziet Fabienne en kijkt Jan woedend aan)* Wat ... is ... dat?

JAN Dat is ... euh ...

FABIENNE *(kijkt Jan hulpeloos aan)* Ik ben ... euh ...

TN Dat is zeker Onze-Lieve-Vrouw niet.

ANNICK *(verwonderd)* Onze-Lieve-Vrouw? Zever! *(wijst beschuldigend naar Fabienne)* Dat is één van zijn naaktmodellen.

TN *(dreigend)* Is dat waar, neef?

JAN *(vecht nu een onmogelijke strijd)* Nee, dat is niet waar.

ANNICK Wat? Natuurlijk is dat één van zijn modellen, Mère Anne. Hij maakt niets anders dan naaktportretten, die schone neef van u. Hij kan ook niets anders. Zijn hele winkel hangt altijd vol met die vulgariteiten. Uw neef is een ordinaire seksschilder, Mère Anne.

TN Mijn neef is geen seksschilder. Die schilderijen die gij hier gezien hebt zijn van die Chris. Zij is de seksschilder.

ANNICK *(begint te lachen)* Laat me niet lachen. Die Chris is zijn poetsvrouw. Dat mens kan niet eens tot tien tellen, laat staan schilderen. Die schone mijnheer heeft u blaaskens proberen wijs te maken. Neem het van mij aan, Mère Anne, uw neef, de verver, fabriceert die verdorvenheden.

TN *(gaat dreigend op Jan af)* Is dat waar, neef?

JAN *(probeert de meubelen te redden; kleintjes)* Nee, Mère Anne.

TN *(trekt Jan aan de oren)* Wablief?

JAN *(nog kleiner)* Ja, Mère Anne. *(herpakt zich snel)* Maar ik kan het uitleggen.

TN *(geeft Jan een knietje)* Hier gaat gij nog van horen, neef, dat kan ik u verzekeren! Hier gaat gij niet goed van zijn. Bah! *(gaat richting deur)* Onze Rechtvaardige Rechter hierboven zal u voor eeuwig verdoemen, 'mijnheer

Jan Vaneyck', en naar mijn triptiek kunt ge fluiten, of wat hadt gij anders gedacht. *(trapt het furieus af en slaat de deur met een harde klap dicht)*

- JAN Steek uw triptiek daar waar de zon nooit schijnt, oude heks!
- TN *(terug op)* Wat was dat?
- JAN *(klein)* Niets.
- TN Mijn koffers moogt ge nasturen. Ik blijf geen seconde langer in deze smeerlapperij. En beeld u maar niet in dat gij ooit ook nog maar één dag voor onze Moeder de Heilige Kerk zult mogen werken. Geen dag! Quod non. *(af)*
- JAN *(staat er als een geslagen hond bij)* Weg contracten, weg Firenze, weg droom.
- ANNICK *(triomfantelijk)* Gerechtigheid is geschied. *(citeert)* 'Maar in de wereld doet zich de ongerijmdheid voor dat er rechtvaardigen zijn die het vergaat als de bozen, en bozen die het vergaat als de rechtvaardigen. Ik zei; ook dat is ijdel.' Prediker, hoofdstuk 8, vers 14. Een seksschilder verdient het niet om voor de Kerk te mogen werken.
- JAN *(vliegt uit)* Wat staat u hier eigenlijk nog te doen? Scheer u weg! Mijn huis uit!
- ANNICK Met heel veel plezier. Ik ga terug naar mijn dochter. Ik zal Lien beschermen tegen de excessen en de excrementen van deze smerige wereld. Ik zal haar ver weg houden van slechte vriendinnen en ik zal niet toestaan dat ze zich met hoeren inlaat, want voor ze het zelf beseft stort het arme kind zich in het ongeluk.
- FABIENNE Hoe oud is uw dochter eigenlijk, mevrouw?
- ANNICK Negentien.
- FABIENNE *(sceptisch)* Heeft ze dan nog wel bescherming nodig?
- ANNICK Lien wel. Ze is mijn enig kind. We hebben haar geadopteerd toen ze nog een baby was. Ik kan zelf geen kinderen krijgen.
- JAN *(terzijde)* Een hele opluchting.
- FABIENNE *(spottend)* En wat vindt Lien zelf van haar situatie?
- ANNICK Ze weet niet dat ze geadopteerd is. Dat is nergens voor nodig. Ze zou zich te veel in haar hoofd halen. Ze weet heel goed dat ik alleen maar het beste met haar voor heb.
- JAN En nu genoeg gezeverd. Mijn huis uit. *(gaat naar Annick)* Of moet ik opnieuw de klassieke manier toepassen?
- ANNICK *(minachtend)* Gij anderhalve meter opgedroogd baggenslijm.
- JAN En als u hier ooit ook nog maar één voet binnenzet, dan verwittig ik de politie, de brandweer, de Veiligheidsdienst, de Cel Banditisme, de Anti-terreureenheid, het Centrum voor Gelijke Kansen, Child Focus en de gouverneur, begrepen?
- ANNICK Phuh! *(met een blik vol minachting gaat Annick af)*

- FABIENNE *(nieuwsgierig)* Wat is de klassieke manier?
- JAN Dat wil u niet weten.
- FABIENNE Uw buurvrouw is precies ook geen gelukkig mens, mijnheer Vaneyck. Arme Lien. Word door zo iemand geadopteerd.
- JAN Arme Lien, zeg dat wel. Ze wil kunstschilderes worden, maar haar moeder heeft daar niet veel in gezien, en dan druk ik mij nog heel voorzichtig uit.
- FABIENNE Kent u dat meisje goed?
- JAN Niet echt. Ze kwam zich vanmorgen excuseren voor het gedrag van haar moeder toen die weer eens was komen fulmineren tegen mijn werk. Tante Nonneke heeft Lien toen 'opgevorderd' om samen met haar te poseren voor haar triptiek van de aartsvaders, met Mère Anne herself in de rol van Abraham en Lien in *(toont Fabienne de Isaakkleren die over de paravent hangen)* deze kleren als Isaak, de zoon die moest geofferd worden.
- FABIENNE Abraham? *(ondeugend lachend)* Zie ik enig verband met mijnheer Abrahams?
- JAN *(zucht)* Euh ... ja. Mijnheer Abrahams is eigenlijk een vrouw. Ze heet Jozefa. Ze is een vriendinnetje van Lien. Een hoertje, of beter gezegd, een ex-hoertje dat op de vlucht is voor haar pooier en zij heeft ... euh ... noodgedwongen de kleren van Abraham aangetrokken.
- FABIENNE Vandaar mijnheer Abrahams.
- JAN *(opgelucht omdat hij zich heeft weten eruit te lullen)* Juist.
- FABIENNE Maar dan had u mij dat toch ook gewoon kunnen zeggen.
- JAN Het ligt eerlijk gezegd nòg iets ingewikkelder, madame Fabienne, maar daar ga ik u maar best niet mee lastig vallen.
- FABIENNE *(argwanend)* Misschien maar best niet, nee. Ik moet u bekennen dat het mij allemaal wat vreemd overkomt, dat wat er hier gebeurt.
- JAN Troost u, madame Fabienne, mij ook. *(mistroostig)* Ach, wat doet het er allemaal eigenlijk ook nog toe. Mijn carrière als Kerkschilder kan ik nu toch op mijn buik schrijven.
- FABIENNE Kerkschilder, zei u? Ah ja, de lucratieve contracten. Bent u een godvruchtig mens, mijnheer Vaneyck?
- JAN Integendeel. Maar gaan rentenieren in Firenze met wat vlug verdiend geld van de Kerk sprak me wel aan.
- FABIENNE Aha, u bent dus eerder een opportunist. Ik krijg bijna compassie met u, mijnheer Vaneyck. Weet u wat, die fikse korting die we afgesproken hadden voor mijn medewerking aan uw mystificatie, die zal ik terug laten vallen. Wat zegt u daarvan?
- JAN *(cynisch)* Allez, merci, madame Fabienne.

FABIENNE *(gaat terug achter de paravent staan)* Dat is dan geregeld. Kunnen we dan nu verder werken alstublieft?

JAN *(zucht)* Goed. *(begint de schilderijen die hij na de komst van Tante Nonneke noodgedwongen heeft moeten wegnemen, terug op te hangen of neer te zetten)* Terwijl u zich uitkleedt, hang ik ondertussen wat schilderijen terug op hun plaats. Ik had ze weggenomen uit ... euh ...

FABIENNE Uit eigenbelang.

JAN ... uit voorzichtigheidsoverwegingen, wou ik zeggen, om Mère Anne niet voor het hoofd te stoten.

FABIENNE Jaja.

Dan gaat de deur open en komt Ludo, nog lichtjes in paniek en radeloos om zich heen kijkend, maar toch nog behoorlijk omzichtig, en nog steeds in Abrahamkieren, terug binnen. Hij trekt Jan mee naar het voorplan en begint fluisterend te praten.

LUDO Is madame Fabienne nog hier? *(Jan knikt bevestigend)* Kak! *(grijpt Jan vast; nog steeds fluisterend)* U moet me helpen, mijnheer Vaneyck. Alstublieft? Ik heb die politieman voorlopig kunnen afschudden, maar ik vrees dat hij weer ieder moment gaat opduiken.

JAN *(ook fluisterend)* Ik zal u met veel plezier helpen, mijnheer Abrahams, of Jozefa, of mijnheer Debruyn ... *(beetje gemeen)* of zal ik maar ... bisschop Wilders zeggen?

LUDO *(ontzet)* U weet wie ik ben?

JAN Dacht u nu echt dat ik van een ezel gescheten ben?

LUDO Natuurlijk niet, mijnheer Vaneyck. Help mij, dat is alles wat ik vraag.

JAN *(sluw)* Maar voor wat hoort wat, natuurlijk. U wil toch niet dat ik tegen *(wijst naar paravent)* madame Fabienne, of, wat me nog veel erger lijkt, tegen mevrouw Bergers ga zeggen wie u werkelijk bent en vooral, waarom u hier bent?

LUDO *(ten einde raad)* Zeg het maar, mijnheer Vaneyck. Ik zal alles doen wat in mijn mogelijkheden ligt om u ter wille te zijn.

JAN *(tevreden)* Zo mag ik het horen.

FABIENNE *(van achter de paravent)* Ik ben bijna klaar, mijnheer Vaneyck.

JAN Een klein ogenblikje nog, madame Fabienne. Doet u maar rustig aan. *(terug op fluistertoon tegen Ludo)* Mijn Tante Nonneke, die mij aan een groot aantal goed betalende opdrachten voor de kerk had kunnen helpen, is hier, *(prikt met zijn wijsvinger tegen Ludo's borst)* mede door uw schuld, met de grootste ruzie en met slaande deuren vertrokken. Uiteraard betekent dat een grote aderslating voor mij.

LUDO *(kleintjes)* Dat begrijp ik.

JAN Als u dus een paar goede woordjes voor mij zou willen doen bij de kerkelijke overheden, dan haal ik u met plezier uit de knoei.

LUDO *(snel)* Afgesproken. Ik doe alles wat u vraagt, mijnheer Vaneyck. *(enthousiast)* U zult zien, u wordt de grootste religieuze schilder van uw generatie.

JAN *(gevlaid)* Dat doet mij plezier.

LUDO *(overdreven)* U wordt een nieuwe Giotto, wat zeg ik, u wordt een betere Fra Angelico, een geïnspireerde heilige.

JAN *(droogjes)* Een degelijke Jan Vaneyck zal ook wel volstaan.

LUDO Wat u maar wil. U zal zien, de prijzen van uw werk zullen snel de hoogte in schieten.

JAN *(droogjes)* Zeker zo snel als de sjarel van een bisschop die voor de eerste keer een hoerentent bezoekt. Sorry. Ik zal u voorlopig boven in mijn appartement wegsteken, tot uw kleren terug zijn. U moet geen schrik hebben, mijnheer La..., mijnheer Debruyne, u bent daar helemaal alleen. *(geeft Ludo een duwtje)* Vooruit, u kent de weg. En ik zal tegen niemand iets zeggen, en al zeker niet tegen Rikske.

LUDO *(kust de handen van Jan)* Ik zal u eeuwig dankbaar zijn, mijnheer Vaneyck.

JAN *(een beetje gegeneerd)* 't Is al goed, ga nu maar. *(Ludo af)*

FABIENNE *(steekt haar hoofd boven de paravent uit)* Zo. Klaar. Nu hoop ik maar dat we niet meer gestoord worden. Ik wil mijn man niet teleurstellen. Dat verdient hij niet.

JAN Echte liefde dus. *(begint opnieuw te schilderen)*

FABIENNE *(wordt lyrisch)* Hij is de bron van mijn genot en van mijn geluk. *(citeert)* 'Ik voel een brand, die niet te blussen mijn hart en ingewand verschroeit. Nu zoveel vreugd mij zo doorgloeit, vind ik geen woorden, enkel kussen. Hier zijn mijn lippen, hier mijn borsten, hier zijn mijn tranen, hier mijn melk, neem wat ik heb en laat naar elk ander geluk vergeefs mij dorsten!'

JAN Amai. Zelf geschreven, madame Fabienne?

FABIENNE Arnould Gréban, mijnheer Vaneyck. Zelf kan ik rijmen noch dichten zonder mijn foef op te lichten.

JAN Dat zie ik, ja.

Dan gaat de deur open en komt Chris binnen met de was.

CHRIS Daar ben ik weer.

JAN *(opgelucht)* Chris, jij komt als geroepen.

FABIENNE *(geïrriteerd)* Toch niet weer zeker.

JAN *(tot Fabienne)* Het duurt maar even, madame Fabienne. *(tot Chris)* Heb je mijn kleren bij?

CHRIS Natuurlijk. Maar ik heb wel veel te laat gemerkt dat er een nieuw kostuum bij zat. Ik vrees dat ik het te warm gewassen heb.

JAN *(sussend)* Dat is niet zo erg. Geef alles maar hier, ik draag het wel naar boven.

CHRIS *(verbaasd)* Ik zal het anders wel doen hoor.

JAN Neenee, dat hoeft niet. Zet jij al mijn schilderijen maar weer terug op hun plaats. En daarna mag je naar huis, ik heb nog een klant.

CHRIS *(verbaasd)* Oh? Is de pinguïn dan al terug naar huis?

JAN Wie?

CHRIS Dat stukske vergeten beschaving ... dat christelijk ongedierte ... uw Tante Nonneke.

JAN Ja, die is al naar huis, maar dat is een lang verhaal. Doe jij nu maar wat je gezegd wordt.

CHRIS Goed, mijnheer Vaneyck.

JAN *(tot Fabienne)* Ik breng de was vlug even naar boven, madame Fabienne. Mag ik u iets te drinken aanbieden?

FABIENNE *(spottend)* Is dat bij de prijs inbegrepen?

JAN Euh ...

FABIENNE Grapje, mijnheer Vaneyck. Doe mij maar een droge witte sherry.

JAN *(sarcastisch)* Gelukkig bent u niet te veeleisend.

FABIENNE Dat valt best mee.

JAN Goed dan. *(af naar boven)*

FABIENNE *(steekt haar hoofd boven de paravent uit)* Bent u de huishoudster van mijnheer Vaneyck?

CHRIS Huishoudster en manusje-van-alles. Zeg, wat was dat allemaal met zijn Tante Nonneke?

FABIENNE Ze hebben serieus ruzie gehad. De buurvrouw zei dat mijnheer Vaneyck een ordinaire seksschilder was, maar als ik het goed begrepen heb, dan had hij Tante Nonneke wijsgemaakt dat u dat bent.

CHRIS *(zucht)* Dat was een afspraak tussen mijnheer en mij om tante Nonneke gunstig te stemmen.

FABIENNE Ja, maar daar kon ze precies niet mee lachen. Integendeel. Ze was zo kwaad als een tot levenslang veroordeelde moordenaar die te horen krijgt dat hij zijn straf toch zal moeten uitzitten. Is dat hier eigenlijk altijd zo een drukte?

CHRIS *(verbaasd)* Nee, hoe bedoelt u?

FABIENNE Het is hier precies een Belgische gevangenis. Iedereen loopt hier zo maar naar binnen en naar buiten: de buurvrouw, haar dochter, Tante Nonneke, een hoertje, met de belachelijke naam Jozefa Abrahams.

CHRIS Vreemd.

Dan gaat de deur open en komt Marnicq binnen. Hij ziet Chris, maar Fabienne niet. Als Fabienne Marnicq in de gaten krijgt, duikt ze opnieuw weg terwijl ze nog snel de Isaakkleren die over de paravent hangen, meegrist.

MARNICQ Goedemiddag. Is mijnheer Vaneyck hier?

CHRIS Ja, die is boven.

MARNICQ Aha. Zou ik hem even kunnen spreken, denkt u?

CHRIS Ik zal hem wel even gaan roepen. Wie kan ik zeggen dat er is?

MARNICQ Marnicq Croymans.

CHRIS Goed, mijnheer Croymans. Een klein ogenblikje. *(af naar boven)*

Marnicq kijkt even belangstellend rond, ziet de paravent en gaat nieuwsgierig een kijkje nemen.

MARNICQ Excuseert u mij, mijnheer. Ik stoor toch niet?

FABIENNE *(komt nu in Isaakkleren achter de paravent uit)* Euh ... helemaal niet.

MARNICQ *(steekt zijn hand uit)* Marnicq Croymans. En u bent ...?

FABIENNE Euh ... één van de modellen van mijnheer Vaneyck. *(geeft hem een hand)* Lien.

MARNICQ *(aangenaam verrast)* Aha, een vrouw?

FABIENNE Ik ben tijdelijk verkleed als de aartsvader Isaak, het is voor een nieuw werk van mijnheer Vaneyck.

MARNICQ *(krijgt nu iets wilds over zich)* Ik ben er zeker van dat onder die vieze kleren een fantastische vrouw schuil gaat.

FABIENNE *(schrikt)* Oh?

MARNICQ *(begint te hijgen)* Ik wil je bestasten, Lien, oh mijn God, wat verlang ik er naar om jou te betasten. *(trekt Fabienne tegen zich aan)* Ik moet je bepotelen, Lien, het is de aard van het beestje. Je beide borsten zijn twee welpen, de tweeling van een gazelle, je navel is als een ronde kom voor kruidige wijn, de ronding van je heupen is als een halssnoer, je schoot is als een tarwehoop, door lelies omgeven. Laat me je kussen.

FABIENNE *(rukt zich los en wijkt ontzet achteruit)* Nee!

MARNICQ Kom, Lien, kom en laat me je betasten. Vrouwen aanraken is de kern van mijn bestaan, ik doe dat zo graag. Op mijn eigen vrouw ben ik al lang uitgepoteld. Laat mijn hand eerst als een zakje mirre tussen jouw welpen rusten en dan langzaam afdalen ...

FABIENNE Genoeg! *(vlucht huilend weg achter de paravent)*

Jan en Chris zijn ondertussen beneden gekomen. Marnicq herpakt zich.

JAN Mijnheer Croymans? U wou mij spreken?

MARNICQ Inderdaad.

CHRIS *(hoort het gesnotter van Fabienne)* Wat scheelt er met haar?

MARNICQ *(onverschillig)* Die zal haar regels hebben zeker. *(tot Jan)* Ik ben gekomen om u te waarschuwen, mijnheer Vaneyck. Toen ik daarstraks toevallig passeerde, hoorde ik en zag ik hoe hier een nonnetje, uw Tante Nonneke, werd aangevallen door een afschuwelijke kerel. Ik heb die vent overmeesterd en hem met de hulp van uw buurvrouw hier op het toilet opgesloten.

JAN *(niet al te enthousiast)* Aha, was u dat. Wel, bedankt.

MARNICQ Graag gedaan. Maar waar het mij nu om gaat is ... euh ... wel euh ... uw Tante Nonneke is geen vrouw.

CHRIS *(geschrokken)* Wablief?

MARNICQ Nee, ze is een man. Ik bedoel, hij is een man. U moet het klooster waarschuwen, mijnheer Vaneyck, vooraleer er accidenten gebeuren. Misschien is hij wel een gevaarlijke crimineel.

JAN *(minimaliserend)* Dat denk ik niet. *(monkelend)* Trouwens, hoe weet u dat ze een man is?

MARNICQ *(zonder nadenken)* Toen ik haar probeerde te kus... *(bemerkt zijn verspreking te laat op ...)*

JAN Ja?

MARNICQ *(... en probeert zichzelf tevergeefs te corrigeren)* ... ik bedoel ... euh ... ik merkte dat gewoon.

FABIENNE *(komt nu furieus achter de paravent uit)* Je probeerde haar dus ook al te bepotelen, viezerik! *(vliegt Marnicq aan en begint hem genadeloos te slaan)*

JAN *(schrikt en trekt haar van Marnicq weg)* Madame Fabienne!

MARNICQ Madame Fabienne? *(Fabienne zet nu pruik en baard af; onthutst)* Fabienne!

JAN Jullie kennen elkaar?

FABIENNE Dat zal nog niet, ik ben al 20 jaar getrouwd met die bleke beddenzeiker.

MARNICQ *(doet een wanhoopspoging)* Ik kan het uitleggen, Fabienne.

FABIENNE *(vliegt weer uit)* Probeer het niet! *(begint te snikken)* En dan te bedenken dat ik speciaal voor jouw verjaardag een schoon portret had willen laten maken.

JAN *(terzijde)* 'Had willen laten maken.' Ik hoor het al. Weg opdracht.

FABIENNE Hoe lang is dit spelletje eigenlijk al aan de gang?

MARNICQ Ik begrijp niet wat je bedoelt, protske.

CHRIS Protske?

FABIENNE Noem me niet zo, zak stront! Je weet heel goed wat ik bedoel.

Dan gaat de deur open en komt Rikske binnen.

RIKSKE Ik wou alleen maar komen zeggen dat ik hem niet heb kunnen vangen, mijnheer Vaneyck.

CHRIS Wie?

JAN Dat is niet zo erg, Rikske. Hij is toch onschuldig. Of beter gezegd, zij is toch onschuldig. Probleem opgelost.

RIKSKE Oh?

JAN Ja, het is een arm dutske dat op de vlucht is voor haar pooier. Je hoeft verder geen moeite meer te doen. Je kan hier waarschijnlijk meer van dienst zijn met te bemiddelen in een huwelijkse twist. Mijnheer en mevrouw Croymans-de Filet de Saks hebben een klein meningsverschil.

RIKSKE *(krijgt Marnicq in de gaten en wijst hem verbijsterd aan)* Maar dat is 'em!

CHRIS Dat is wie?

RIKSKE Dat is die vrouwentaster die hier al maandenlang de vrouwen van het dorp lastig valt.

JAN Wablief?

CHRIS 't Is niet waar.

MARNICQ Nee, dat is niet waar!

FABIENNE *(begint luidruchtig te janken)* Whèèèèèèèèèè!

RIKSKE Wat krijgt die?

CHRIS Dat is haar man, jongen.

RIKSKE Oei. Arme vrouw. Mijn deelneming, madame. Dat is niet plezant. Als ik u moest vertellen wie hij allemaal al bepoteld heeft ... *(Fabienne begint nog harder te blèten)*

CHRIS Rikske!

RIKSKE Sorry, ma.

MARNICQ *(valt op zijn knieën)* Vergeef het me, Fabienne! Geef me nog een kans! Ik zal het nooit meer doen, dat beloof ik. Ik zal mijn leven beteren. Ik ben ziek.

FABIENNE Ah zo? Mijnheer is ziek?

MARNICQ Ik zal me laten behandelen door een psychiater.

FABIENNE *(razend)* Ik zal jou eens behandelen. *(begint hem met haar tas te slaan)* Zieke mijnheer.

MARNICQ Aaarghh!

FABIENNE *(citeert Marnicq)* 'Vrouwen aanraken is de kern van mijn bestaan.' En een smeerlap op zijn bakkes toeken is de kern van mijn bestaan. *(slaat nog harder)*

MARNICQ Nééééé!!!

FABIENNE 'Ik doe dat zo graag.' *(slaat nog harder)* 'Het is de aard van het beestje.' *(stopt nu uitgeput met slaan; tot Rikske)* Sluit hem maar op, mijnheer de politieagent.

RIKSKE Dat ga ik onmiddellijk doen. *(slaat Marnicq in de boeien; deze biedt geen weerstand meer)*

CHRIS Goed zo, jongen. Binnenkort ben je commissaris.

MARNICQ Sluit me alstublieft niet op. Ik zal op mijn blote handen en voeten naar Scherpenheuvel kruipen.

FABIENNE Te laat.

RIKSKE Ik denk dat hij de laatste tijd al genoeg scherpe heuvels heeft bepoteld met zijn blote handen.

CHRIS Jongen, let toch eens wat beter op je woorden.

RIKSKE Sorry, ma. *(tot Marnicq)* Vooruit, motzak. *(sleurt Marnicq mee naar de winkeldeur)*

FABIENNE En ik ga mee om tegen hem te getuigen. *(neemt haar kleren mee of trekt deze aan)*

RIKSKE Dat is heel vriendelijk.

FABIENNE En heel nuttig. Ik hoop dat ze hem meer dan drie jaar geven, anders hoeft hij niet eens te gaan zitten. *(tot Jan)* Mijn excuses, mijnheer Vaneyck, maar u begrijpt dat ik de opdracht zal moeten annuleren.

JAN *(zucht)* Dat had ik al gevreesd, ja.

FABIENNE *(met big smile)* U krijgt gauw wel weer een andere 'verschijning'. *(Rikske en Marnicq af)*

JAN *(cynisch)* Merci, madame Fabienne.

FABIENNE Ik heb op dit moment andere katten te geselen, en dat geselen mag u wat mij betreft heel letterlijk nemen. *(Fabienne af)*

CHRIS Ik heb hier vandaag precies een hoop plezante dingen gemist.

JAN *(cynisch)* Zeg dat wel. Eerst Tante Nonneke die een opdracht annuleert omdat die koleirige koe van hiernaast haar gezegd heeft dat ik de seksschilder ben, en niet jij, en dan nu madame Fabienne. Het houdt niet op. Als dat zo verder blijft gaan, dan mag ik Firenze al stilletjes beginnen te vergeten, dan ...

CHRIS ... dan mag u al blij zijn als u nog witte strepen mag gaan schilderen op de autostrades.

JAN Heel erg bedankt voor de steun. Hang jij mijn schilderijen nu maar terug op ... seksschilder. *(Chris doet dit)*

CHRIS En wat gaat u doen?

JAN *(begint verwoed te schilderen)* Ik maak een verrassing voor Tante Nonneke. Gratis. Een portret van drie naakte mannen, alle drie met het hoofd van Tante Nonneke en alle drie met hun blote reet naar de toeschouwers gedraaid: De Drie Aars-Vaders!

CHRIS Ben ik blij dat ze die vrouwentaster bij zijn sjokkedeizen hebben. Een mens voelde zich niet meer veilig in zijn eigen straat. Het zag er nochtans een deffig iemand uit. En zij ook. *(hoofdschuddend)* Ik begrijp er niets van.

JAN *(lacht in zichzelf en citeert Fabienne)* 'Ik denk dat jij een veel te geïdealiseerd beeld hebt van die kringen, Chris'. Hoe hoger een aap in het circus tegen een paal op klimt, hoe beter dat je zijn kont ziet.

CHRIS Zeg, achter wie zat mijn Rikske eigenlijk aan vooraleer hij hier binnenkwam?

JAN Ach, dat was een vergissing. Vraag hem dat straks zelf maar.

Dan komt Lien binnen. Ze kijkt een beetje ongerust.

LIEN Er is toch niks mis met ... euh ... met Jozefa, hè mijnheer Vaneyck?

CHRIS *(nieuwsgierig)* Jozefa Abrahams, het hoertje?

LIEN Ja.

JAN Wat weet jij daarvan?

CHRIS Niets. Maar die madame Fabienne vertelde mij dat ze hier rondliep.

LIEN Ze is ... euh ... een heel goede vriendin van mij.

JAN *(monkelend)* En van mij ook.

CHRIS *(met afkeer)* Een hoer?

JAN Ze is uit het 'milieu' gestapt en ...

LIEN ... en ik heb haar beloofd om heel goed voor haar te zorgen.

JAN *(glunderend)* Ik ook.

LIEN Ik hoorde lawaai en ik zag Rikske hier naar buiten komen en toen werd ik toch een beetje ongerust.

CHRIS *(fier)* Mijn Rikske heeft die vrouwenpotelaar opgepakt, de man van die madame Fabienne.

LIEN Oh?

JAN Maar met Jozefa is alles in orde, Lien. *(uitdrukkelijk)* Ik heb haar ondertussen ook veel beter leren kennen, ik weet nu bijna alles van haar.

LIEN *(schrikt)* Oh?

JAN Maar je hoeft je niet ongerust te maken. Het gaat nu juist heel goed met haar. Bij mij is ze in goede handen. Ze is zich boven aan het omkleden.

Lien is ondertussen duidelijk geschrokken blijven staan voor een portret dat Chris net teruggeplaatst of teruggehangen heeft. Het schilderij stelt een jonge vrouw voor.

JAN Wat is er, Lien?

LIEN *(naar het schilderij wijzend)* Wie ... wie is dat?

JAN *(droef glimlachend)* Dat is Dinah, mijn overleden vrouw.

Lien kijkt ongelovig van het schilderij naar Jan en omgekeerd. Dan haalt ze een medaillon tevoorschijn dat aan een kettinkje rond haar hals hangt. Jan schrikt. Zenuwachtig opent Lien het medaillon en toont Jan een fotootje dat erin zit.

LIEN Dit is dezelfde vrouw.

JAN *(als aan de grond genageld)* Ik weet het. *(ongelovig naar Lien kijkend)* Lien?

LIEN *(niet begrijpend)* Mama zei altijd dat ik dit medaillon goed moest bewaren, maar ze heeft me nooit verteld waarom.

JAN *(slaat de handen voor het gezicht)* Mijn God. Lien?

LIEN Ja?

JAN Ze is je moeder niet, Lien. Annick Bergers is je moeder niet. Zij heeft je geadopteerd, maar dat heeft ze je nooit verteld. Ze heeft het me daarstraks zelf gezegd. Ze is je moeder niet. Dinah is je moeder.

LIEN *(ongelovig)* Maar ... maar dan ... weet u dat zeker?

JAN Natuurlijk. Ik heb je dat medaillon met het fotootje van je moeder zelf meegegeven toen ik je heb afgestaan voor adoptie. Zo zou je toch nog altijd een herinnering aan haar met je blijven meedragen. Lien, Lien, Lien.

LIEN *(stamelend)* Papa? Bent u mijn papa?

JAN *(met de tranen in de ogen en met de handen uitgestrekt naar Lien)* Mijn kleine meisje!

LIEN Papa?

Jan neemt Lien in zijn armen. Chris heeft het hele tafereel ontroerd gevolgd. Dan verschijnt Annick Bergers op het toneel. Als ze Jan en Lien in elkaars armen ziet, blijft ze eerst verstomd staan, maar schiet dan in volle hevigheid uit haar sloffen.

ANNICK Lien! Stom kind! Wat doe jij in de armen van die seksschilder! Wat is dat toch met jou? Omgaan met hoeren en oude viespeuken, zo heb ik je toch niet

opgevoed. Je breekt je moeders hart, weet je dat. *(tot Jan)* Smeerlap! Blijf met uw vieze poten van mijn dochter!

JAN Het is ook mijn dochter, mevrouw Bergers.

ANNICK Wat?

LIEN Mijnheer Vaneyck is mijn echte papa.

ANNICK *(ontredderd)* Dat kan niet. Jij hebt geen seksschilder als vader.

JAN Toch wel.

LIEN En ik word ook seksschilder!

ANNICK Aaarrghh!!!

LIEN *(gaat naar Annick)* Hij is echt mijn papa ... mama.

ANNICK *(klein)* Ik geloof het niet.

LIEN *(toont het medaillon)* Kijk, het medaillon dat u me gegeven hebt. *(toont nu het fotootje en wijst tegelijkertijd naar het portret van Dinah)* Dit is Dinah, de overleden vrouw van mijnheer ... van papa ... mijn moeder.

ANNICK *(gaat verslagen zitten)* Ik ...

LIEN *(verwijtend)* Waarom heeft u me nooit verteld dat u me geadopteerd heeft?

ANNICK *(begint te snikken)* Ik ... ik wou je niet kwijt, Lien. *(begint nog harder te snikken)* Ik ... ik wil je niet kwijt!

LIEN *(omhelst haar moeder stevig)* U raakt me niet kwijt ... mama.

ANNICK *(snikkend)* Nee?

LIEN Natuurlijk niet! Is dit geen fantastische dag?

JAN *(glimlachend)* Ja.

LIEN *(kijkt naar Jan ...)* Nu heb ik opnieuw een papa, een echte papa ... *(... en dan naar Annick)* ... en nog altijd een mama. *(krijgt een idee en kijkt veelbetekenend van Jan naar Annick)* Zeg ... misschien zouden jullie samen ...

ANNICK *(vliegt recht; terug in haar gewone doen)* Nooit! Toch niet met een seksschilder zeker!

LIEN Allez? Toe? Please?

ANNICK Nog niet bijna!

LIEN Papa?

JAN Tja, als ze niet wil ...

LIEN *(lachend)* Probeer het dan nog eens op de 'klassieke' manier.

Jan stapt lachend naar Annick toe, maar deze vlucht gillend weg ...

ANNICK Nee! Help! Red me!

... recht in de armen van bisschop Ludo Wilders die juist in zijn gekrompen kostuumpje naar beneden is gekomen.

ANNICK Mijnheer de bisschop!

CHRIS *(bekijkt Ludo achterdochtig)* Mijnheer de bisschop?

ANNICK Gelukkig! Help me! ... *(verwonderd)* Maar wat doet u hier?

LUDO Ik ... euh ... ik ... euh ... ik wou u komen opzoeken, mevrouw Bergers, om eens te kijken hoe het met u gaat.

ANNICK *(vertederd)* Oh, maar dat is zo ontzettend aardig van u, bisschop Wilders. Ik ... *(argwanend)* Maar wat doet u dan hier in de bazaar van deze ordinare seksschilder?

LUDO Mijnheer Vaneyck is een heel aardige man, mevrouw Bergers.

ANNICK *(bekijkt Jan vanuit de hoogte)* Phuh! *(tot Ludo)* En?

LUDO En toen ik naar u onderweg was ... toen ... euh ... toen ... euh ...

LIEN Toen kwam hij mij tegen.

LUDO Ja.

JAN En toen heeft Lien hem mee naar hier gebracht om eens te babbelen met Jozefa.

CHRIS Jozefa Abrahams.

JAN Juist, ja.

LIEN Mijn vriendin die ... euh ... terug het ... euh ... het rechte pad op wil.

LUDO Maar genoeg over mij gepraat. Kan ik u ergens mee van dienst zijn, mevrouw Bergers? Wat is eigenlijk het probleem?

ANNICK *(wijst met een beschuldigende vinger en vol weerzin naar Jan)* Die man ...

LIEN Mijn papa.

ANNICK ... die wil me aanranden.

LUDO Is dat echt? Daar geloof ik niet veel van.

ANNICK *(stampvoetend)* Oh!

LIEN Ik wilde haar alleen maar voorstellen om eens wat beter kennis te maken met mijn papa. Daar is toch niks mis mee, mama. *(schalks tot Ludo)* Zeg nu zelf, zouden ze geen mooi koppel vormen, mijnheer de bisschop?

ANNICK *(kwaad)* Een seksschilder en ik? Geen denken aan!

- LUDO *(tot Annick)* Zou het misschien inderdaad geen tijd worden, mevrouw Bergers, om de draad van uw leven terug op te pikken en om eens aan een nieuwe relatie beginnen te denken? U bent toch ook niet meer van de jongsten.
- ANNICK *(razend)* Oh!
- LUDO *(terugkrabbelend)* Ik bedoel ... een mens is niet gemaakt om alleen te blijven.
- ANNICK Er is helemaal niks plezierigs aan om 's morgens wakker te worden naast een vent die uit zijn bek stinkt als rottende vis en die scheten aan het laten is in je gezicht.
- LUDO *(gelukkig fantaserend)* Oh nee? *(herpakt zich)* Ik bedoel ... de liefde, die kan toch zo mooi zijn ... en ... *(gelukkig glimlachend)* ... en niet te vergeten de seksualiteit! *(iedereen bekijkt Ludo; deze herpakt zich)* Niet dat ik daar ervaring mee heb ...
- LIEN *(terzijde)* U niet, nee.
- LUDO ... maar ik weet dat van horen zeggen. De mens is het enige dier dat het genot van de seksualiteitsbeleving heeft weten los te koppelen van de voortplanting.
- ANNICK *(rilt van afschuw)* Whuh!
- LUDO Ach, mevrouw Bergers, doe nu niet zo preuts. U bent er toch ook niet vies van.
- ANNICK *(scherp)* Wablief?
- LUDO Zeg me nu niet dat u daar niet van kan genieten, want als bij u de orgaskaan helemaal wordt opengedraaid, dan is het toch ook kermis? U wordt dan rood over u hele lichaam, uw baarmoeder begint zich ritmisch samen te trekken en soms, als u aan het komen bent, dan begint u ...

Ludo stopt vertwijfeld als hij beseft dat hij zijn mond serieus aan het voorbijpraten is. Annick kijkt hem eerst geschrokken, dan furieus aan, neemt een verfpot en verfborstel en begint, wilde oorlogskreten slakend, Ludo te achtervolgen.

- JAN Wie bij de duivel te biechten gaat, krijgt de absolute gloeiend heet.
- ANNICK *(achter Ludo aan)* Smeerlap, viezerik, onderkruiper, huichelaar, misbaksel ...

Jan en Lien vallen lachend in elkaars armen en dan valt het

DOEK

Kan ook: Terwijl Annick Ludo achtervolgt en Jan en Lien lachend in elkaars armen vallen, verschijnt tante Nonneke met een meute andere nonnetjes. Zij dragen plakaten en scanderen slogans tegen seksschilder Jan Vaneyck. 'Seks is vies!' 'Vaneyck, go home!' 'Geen blote tetten op portretten!' 'Bloot is geen kunst!' 'Wie naakte wijven wil verven, zal voortijdig sterven!' 'Geen gezeik, weg met Vaneyck!' 'Stop de porno-industrie!' 'Bedeck wat bedekt moet blijven!' 'In uw bloot vel gaat ge recht nar de hell!' Wanneer de nonnen Jan in het vizier krijgen, stormen ze dreigend op hem af, hun plakaten in aanslag. Ook Jan slaat nu op de vlucht, de nonnetjes maken jacht op hem en in deze wilde chaos van achtervolgingen valt het doek.

Uiteraard kunnen in 'Verf', speciaal voor de echte kunstliefhebbers, heel wat verwijzingen naar bestaande schilderijen opgenomen worden. Zo kan bijvoorbeeld de poseersessie met Tante Nonneke als Abraham en Lien als Isaak geïnspireerd worden door schilderijen van Giovanni Battista Tiepolo, Caravaggio, Andrea del Sarto, Alessandro Allori of Rembrandt, waar dit offer het onderwerp van is. Ook het decor dat Tante Nonneke gebruikt kan hier naar alluderen. De kus die Jan en Annick in het eerste bedrijf uitwisselen kan gebaseerd zijn op 'De Kus' van Gustav Klimt. Ook in het atelier van Jan Vaneyck kunnen bijvoorbeeld reproducties van bekende werken, van bijvoorbeeld de echte Jan van Eyck ('Het Huwelijk van de Arnolfini', 'Gents altaarstuk' ...) hangen.

VAN DEZELFDE AUTEUR

KOMEDIES EN KLUCHTEN

- ⊙ 'Arme papa' (2009), een tragiklucht voor 5 vrouwen en 4 mannen
 - ❑ *Moegetergd stapte René Theuwissen uit het leven. Maar de opening van zijn testament zorgt voor heel wat onaangename verrassingen.*
- ⊙ 'De vrouwen van de quizmaster' (2008), een erotische klucht voor 5 (of 6) vrouwen en 4 mannen
 - ❑ *Maarten De Caboter, een vrouwengebruikende en aan coke verslaafde BV, geraakt in nauwe schoentjes.*
- ⊙ 'Kabaal in de kledkamer' (2006), een klucht voor 6 mannen en 4 vrouwen
 - ❑ *Drie actrices willen elk de hoofdrol in de nieuwe productie 'Zomaar een vrouw'. Maar als drie vrouwen vechten om een been ... gaat de sullige toneelmeester Peterke Impanis er dan mee heen?*
- ⊙ 'Gevangene ontsnapt' (vrouwenversie-2005), een klucht voor 5 vrouwen en 3 mannen
 - ❑ *Liesje Verelst slaagt er als eerste in te ontsnappen uit de plattelandsgevangenis waar Freya De Bleeckere directrice is. Maar dan slaan Amor en Murphy toe.*
- ⊙ 'Vandenborre' (2005), een kluchtige komedie voor 4 vrouwen, 5 mannen en een paar kinderen
 - ❑ *Het gaat niet goed met Karel Schotte. Hij blijkt te lijden aan het 'Syndroom van Vandenborre'. Maar als hij ontwaakt ziet de wereld er plots weer heel wat aantrekkelijker uit. Maar schijn bedriegt.*
- ⊙ 'Gevangene ontsnapt' (mannenversie-2003), een klucht voor 3 vrouwen en 5 mannen
 - ❑ *Bert Verelst slaagt er als eerste in te ontsnappen uit de plattelandsgevangenis waar Fernand De Bleeckere directeur is. Maar dan slaan Amor en Murphy toe.*
- ⊙ 'Het Principe' (2002), een satire in 3 taferelen voor 1 man of voor 3 mannen
 - ❑ *Eugène Daniëls, de megalomane burgemeester-volksvertegenwoordiger van een klein dorp zet zichzelf te kakken.*
- ⊙ 'De naam van de jonge hondjesmoordenaar' (2001), een spannende klucht voor 3 vrouwen en 6 mannen
 - ❑ *De beroemde speurder Daniël Poiseau is overspannen en rust uit in het klooster van Père Joseph en de zijnen. Daar wordt hij echter geconfronteerd met verdwenen manuscripten en met de jonge-hondjesmoordenaar waar hij al zo lang tevergeefs naar op zoek was.*

- ⊙ 'Met twee aan zee' (2000), een komedie voor 4 vrouwen en 3 mannen
 - ❑ *Persoonsverwisselingen, hartzeer, bedrog, chantage ... en meer van dat fraais in het appartementje van de broertjes Fleerackers.*

- ⊙ 'Anders bekeken' (1999) een soms bittere komedie voor 5 vrouwen en 8 mannen of voor 6 vrouwen en 7 mannen
 - ❑ *Toneelvereniging 'Spel na Arbeid' bestaat 75 jaar en meent dat historisch feit te moeten vieren met een voorstellingenreeks van 'De getemde feeks'. Jammer genoeg ligt zowat iedereen met zowat iedereen overhoop.*

TOONEELSPLEN

- ⊙ 'Zielsverduistering' (2008), een vlaamse 'griekse tragedie' voor 3 vrouwen en 5 mannen (en eventueel 1 kind)
 - ❑ *Manon, een jonge, hoogzwangere vrouw, pleegt zelfmoord. Waarom?*

- ⊙ 'Sterrenslag' (2006), een modern kerstspel (openlucht of zaal) voor een onbeperkt aantal deelnemers
 - ❑ *Een jonge, 'illegale' vrouw moet bevallen. Een oude man geeft haar onderdak. De politie arresteert hen. Een cameraploeg van het populaire programma 'Sterrenslag' volgt de gebeurtenissen.*

- ⊙ 'Het Zelfmoordbos' (2004), een toneelspel voor 5 vrouwen en 7 mannen of voor 7 vrouwen en 5 mannen
 - ❑ *Al eeuwenlang trekken mensen naar het mythische eiland Hades om er een einde te maken aan hun leven. Touroperator AdMortem heeft een gat in de markt ontdekt en organiseert one-waytrips voor kandidaat-zelfmoordenaars.*

- ⊙ 'Opgestropt' (2002), een eenakter voor 3 vrouwen en 1 man of voor 2 vrouwen en 2 mannen
 - ❑ *Na een zwaar ongeval revalideert Eliam in het ziekenhuis. Hij krijgt er het bezoek van Judith, zijn ex-vriendin.*

- ⊙ 'Predik niet' (2000), een eenakter voor 2 vrouwen, 2 mannen en koor, gebaseerd op teksten uit 'Prediker', 'Spreuken' en 'Hooglied'
 - ❑ *Een man en een vrouw zijn aan het einde van hun relatie gekomen, een jongen en een meisje staan aan het begin van de hunne.*

- ⊙ 'Varkensgebraad en kerstkroketten', (2000) een soms wrange monoloog in 2 taferelen voor 1 man
 - ❑ *Adam is losgeslagen, op de vlucht gedreven door zijn angsten die verpakt zijn in ongecontroleerde woede en misplaatste arrogantie. Tien jaar later heeft hij een gepaste weg naar zelfaanvaarding gevonden.*

Luuk Hoedemaekers
Houbornstraat 9
3960 Bree
0479/61.93.10
luukhoedemaekers@gmail.com
www.luukhoedemaekers.be